HERGÜN 12 SAYFA ✯ HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

PERŞEMBE 20 TEMMUZ 1939 ✯ YIL: 25 * SAYI: 7732

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL* Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46*Telefon: 21413(Yazı)-24370(İdare)

100 İngiliz tayyaresi

Dün Fransa toprakları üzerinde talim uçuşları yaptı

(Yazısı 10 uncuda)

Tien-Çin meselesi

Tokyo, 19 (A.A.) — B. Arita ve B. Craigie, Tiençin meselesi etrafında bu sabah başladıkları müzakerelere, saat 16,50 de devam eylemişlerdir. Bu konferans, saat 18,10 da nihayete ermiştir. B. Arita ve B. Craigie 21 tammuzda buluşacaklardır.

İngilterenin Akdeniz filosu Başkumandanı İstanbula geliyor

Bir saffıharp gemisi de Izmir limanına uğrıyacak

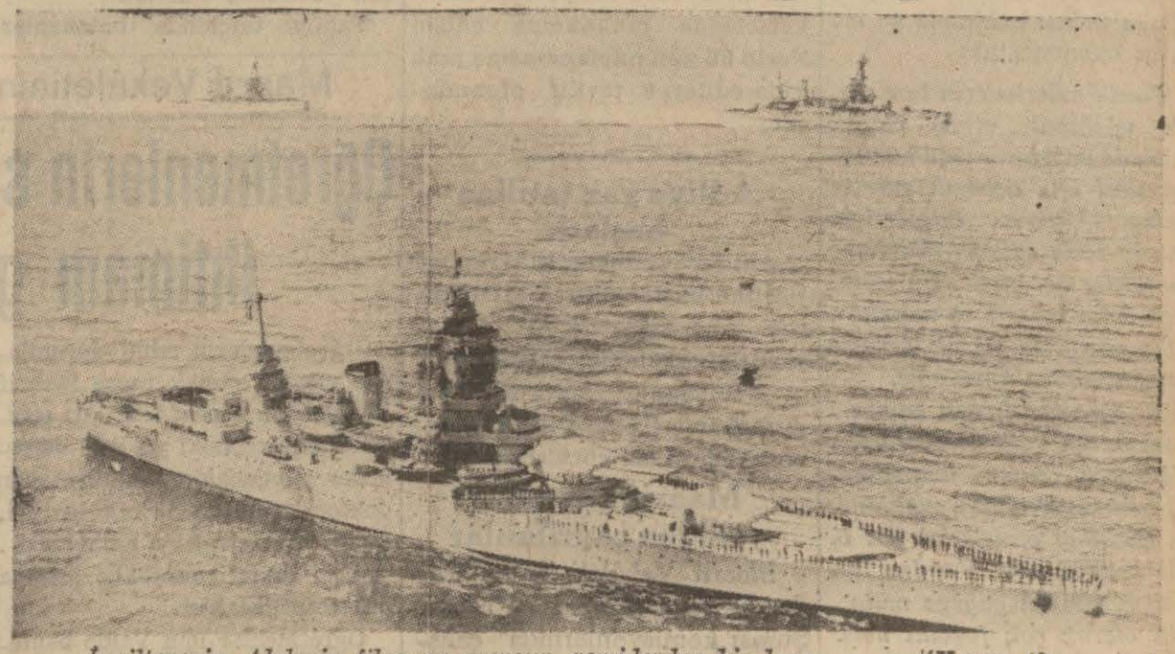

İngilterenin Akdeniz filosuna mensup gemilerden bir kaçı (Yazısı 10 uncuda)

İnönü, Fransız askerî heyetini kabul buyurdu

Millî Müdafaa Vekili Marmara köşkünde bir ziyafet verdi

Fransız askerî heyeti Ankaradalıştan çıkarlarken

Ankara, 19 (A.A.) — Reisicumhur İsmet İnönü bugün saat 16.30 da Çankaya'da beraberinde Fransız Büyük Elçisi B. Massigli ve maiyeti olduğu halde Orgeneral Hutzigner'yi kabul buyurmuşlardır. Kabul esnasında Hariciye Vekâleti Umumî Kâtibi Numan Menemencioğlu da hazır bulunmuştur.

Ankara, 19 (A.A.) — Millî Müdafaa Vekili Naci Tınaz bugün Orgeneral Hutzigner ve maiyeti şerefine Marmara köşkünde bir öğle ziyafeti vermiştir.

Misafirlerimiz bu akşam yemeğini Fransız büyük elçiliğinde yemişlerdir.

Ankara, 19 (Hususî) — Fransız askerî heyeti ile müzakerelere başlanmıştır.

Eğer harp patlarsa...

Yazan: Ge. Serrigny

Harb sahnesi aşağı yukarı, arteferrüatı ile meydana çıkbir haldedir.

Eğer Orta Avrupa diktatörledünya haritasını değiştirmek harekete geçecek olurlarsa millet kendisinin hangi tarafhangi harb cephelerinde müele edeceğini tayin etmiş gir:

Almanya, İtalya, Japonya üç raflı bir anlaşma teşkil ediyor; bunlara Macaristan da kentalüini bağlamışa benziyor. Öbu devletlerin hayat nası adını verdikleri azgın inraslar karşısında varlıklarınhlikede gören milletlerin ekseri bir araya toplanmıştır.

İskandinavya devletleri de yiumumî harbde olduğu gibi biraf vaziyetini muhafaza edecek rdir.

Avrupada yalnız dört devlet r ki bunlar fevkalâde muhtaç ukları sulh ve sükûnet arzuile mihver devletlerinin kendine gösterdikleri menfaatler a nda tereddüd içinde bulunurlar. Bulgaristan Dobrucayı mak ve Akdenize çıkmak emelile Balkan Antantının temin iği menfaatleri elden kaçırmak rkusu arasında müteredddidir. goslavya Almanyanın arzuları mümaşat etmediği takdirde hilden parçalanmak tehdidi ile

(Devamı 10 uncuda)

Ankarada dün gece 10 dükkân yandı

(Yazısı 10 uncuda)

Çeşme bir harp üssü haline konuyor

Bir Fransız gazetesinin verdiği habere göre

Çeşmeden Antalyaya kadar müstahkem bir hat tesisine başlandı

Fransızca Ekselsyor gazetesinde Jean - Pierre Daix İtalyanın on iki adalardaki faaliyetini anlattıktan sonra Çeşmenin stratejik ehemmiyetinden bahsetmektedir.

Küçük, büyük Patmos, Kalymnos, İstanköy, Tilos ve Rodos gibi Anadolu sahili boyunca bir silsile teşkil eden ve Karpatos (Kype) ile Kasos gibi Girit adası ile Asya arasındaki boğazı kesen adalar İtalyanların elindedir.

Uzun seneler medeniyet beşiği olan bu topraklar şimdi birbiri arkasına deniz veya hava taarruz üsleri şekline sokulmuştur.

Anadolunun işgali, Korfu adasını ilhaka ve bu şekilde Peloponez'e inmeğe bir başlangıç değil miydi?..

(Devamı 10 uncuda)

"Polis Şehitleri Abidesi,, dün merasimle açıldı

Polis müdürü Sadri Aka polis mektebinin yeni mezunlarına hitaben bir nutuk söyledi

Dün resmiküşadı yapılan "Polis şehitleri,, âbidesi (Emniyet müdürü Sadri Aka nutkunu söylüyor) (Yazısı 4 üncüde)

Bugün Başmakalemizde

Biribirine düşman devletlerin maddî ve manevî kuvvetlerini karşılaştıran mühim bir yazı silsilesi

Eğer harp patlarsa..

Bu yazı yarından itibaren altıncı sayfamızda neşredilecektir.

YEDİNCİ SAYFADA

Fransız yıldızı Simone Simon İstanbulda

YAZAN: Osman Cemal

Çok nükteli ve zarif bir mizah yazısı

Çocuğunuzu hangi mektebe vereceksiniz

Bütün mekteplerin kayıt ve kabul şartlarını neşrediyoruz

Her yıl başında anne ve babaların en büyük dertleri başgösterir ve daima şunu düşünürler:

— Acaba çocuğumuzu hangi mektebe verelim?..

Bunun en mühim sebebi şehrimizin ve diğer vilâyetlerin elinde bulunan kültür müesseseleri hakkında ana ve babaların malûmat sahibi olmamalarıdır. Bu ihtiyacı gözönünde tutan gazetemiz, gençlerin gidebilecekleri bütün kültür müesseseleri hakkında geniş izahat vermeğe karar vermiş, bugünden itibaren de bu kararın tatbikine geçmiştir. Okuyucularımız, bugün ilk olarak Ankarada bulunan yıt ve kabul şartlarını dördüncü sayfamızda bulacaklardır.

Eski validen 7068 lira geri istendi

(Yazısı 3 üncüde)

ŞEHİR İÇİNDE

Adliye Vekili dün yeniden tetkiklerde bulundu

Evvelki gün Ankaradan şehrimize gelen Adliye Vekili Fethi Okyar dün öğleden sonra adliyeye gelmiş, müddeiumumî Hikmet Onatla muhtelif adlî meseleler üzerinde görüşmüştür. Vekil, bilhassa adliye sarayının tahmin edilen bir buçuk seneden daha evvel yapılabilmesi ve muhakemelerin serian görülebilmesi mevzuları üzerinde konuşmuş, tetkiklerde bulunmuştur.

Fethi Okyar İstanbula bir haftalık bir mezuniyetle gelmiştir. Bu müddeti Büyükadadaki evinde istirahatla geçirecektir.

Dün müddeiumumî Hikmet Onatın odasında kendisi ile görüşen bir muharririmize Adliye Vekili, çocuk mücrimlerin vaziyetini, hapisaneler ve bilhassa jüri usulünün ihdası hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— *Çocuk mücrimlerin tam manasile ıslahıhal etmiş olarak memlekete nafi birer uzuvhalinde yetişmeleri için devamlı surette alâkadar oluyoruz. Bunlar için Edirnede tesis edilen ıslahhane iyi neticeler vermiştir. Bu ıslahhaneyi daha müsait ve mütekâmil bir vaziyette olarak Ankara civarında naklen kuracağız.*

Diğer taraftan İmralı hapisanesinin de iyi neticeler verdiğini öğrendim. Zaten umumiyetle büyük, küçük bütün mahkûmların ıslahıhal etmelerini göz önünde tutmaktayız. Yapılan İmralı tecrübesi bu gayeye müteveccih olarak çok faydalı neticeler vermektedir. Tutulan bu yol üzerinde yürüyoruz.

Adliye vekili jüri usulünün memleketimiz mahkemelerinde de tatbiki etrafındaki bir suale de şu cevabı vermiştir:

— Jüri usulü bence çok faydalıdır. Memleketimizde tatbike gelince bu bir tetkik mevzuu olabilir.

Yeni adliye sarayının inşası üzerinde müddeiumumî Hikmet Onatla bugün de görüştüm. Binanın mümkün olduğu kadar süratle ikmali için çalışılmaktadır.,,

Adliye Vekili ve İstanbul müddeiumumisi

Çırçıplak soyunan sarhoş

56 gün hapse mahkûm oldu

Kumkapıda oturan Necip isminde birisi, evvelki gece, evinde rakı içmiş, sonra aklına eserek soyunmuş, odalarda böylece dolaşmağa başlamıştır.

Necibin bu halinden şaşıran karısı ve kaynatası ne yaptığını sorunca Necip hiddetlenmiş, üzerlerine saldırmıştır. Kadınlar feryada başlamışlar, bunu duyan mahalle bekçisi eve koşmuş, fazla sarhoş olan Necibi karakola davet etmiştir. Necip bu sefer de bekçiye kızmış ve küfrederek tahkir etmiştir.

Dün üçüncü asliye ceza mahkemesinde muhakeme edilen Necip 56 gün hapis cezasına mahkûm edilerek, tevkif olunmuştur.

Adliye yaz tatiline başladı

Adliye bugünden itibaren yaz tatiline başlamıştır. Tatilde geçen gün neşrettiğimiz listede yazılı mahkemeler çalışacaktır.

Denizbank mevkuflarının muhakemesi asliye ikinci ceza mahkemesinde görülecektir.

Maarif Şûrasına yeniden çağrılanlar

Maarif Vekâleti ihtisaslarından istifade edilmek ve Maarif Şûrası komisyonlarında çalışmak üzere şehrimizin doçent ve profesörlerinden bazılarını daha yeniden Ankaraya davet etmiştir. Bunlardan Doçent Cavit dün Ankaraya hareket etmiştir. Diğerleri bugün gideceklerdir.

Parti Vilâyet İdare Heyeti azalığı

Vali Lûtfi Kırdarın Parti riyasetinden çekilmesi ile vilâyet idare heyetinde bir âzalık inhilâl etmişti. Buraya yedek âzalardan avukat Farukî geçmiştir.

Satye tahkikatı

Rejans şirketi müdürü de tahliye edildi

Üç mevkuf ta tahliye talebinde bulundu

Dün Satie yolsuzluğu mevkuflarından birisi daha tahliye edilmiş, diğer üç tanesi de para kefaletile tahliyelerini istemişlerdir.

Dün tahliye edilen maznun Rejans şirketi müdürü Mateos'tur. Sorgu hâkimi Sami bin lira kefaletle tahliyesine karar vermiş, parayı akşm üzeri adliye veznesine yatırarak çıkmıştır.

Tahliye talebinde bulunanlar ise, Denizbank umumî kâtibi Sadun Galip Sancı, millî reassürans müdürü Malik Kevkep, Denizbank umum müşaviri avukat İsmail Caniş ve millî reassürans hukuk müşaviri avukat Atıf Ödüldür. Dördüncü sorgu hâkimliği bunlar hakkında henüz bir karar vermemiştir. Talepler bugün tetkik edilecek, icap eden karar verilecektir.

Köy mekteplerinde vazife alacaklar

Bu hususta bazı teşvik tedbirleri alındı

Maarif Vekâleti köylerin mektep vaziyetini tesbit ederken bu mekteplerde vazife alacak öğretmenler hakkında da yeni bazı hükümler tesbit etmiş bulunmaktadır.

Köylerin öğretmen ihtiyacı eğitmenlerle giderilirken bir yandan da daha fazla tahsil gören gençlerin ve öğretmen okulu mezunlarının köylerde vazife alabilmeelrini teşvik maksadiyle hükümler konmuştur.

Bu hükümlere göre öğretmenler daha kısa bir zamanda kıdem zammı alacaklar, ayrıca muvaffakıyet gösterenler de takdirname ile taltif edilecek. şehir mekteplerine bilâhare tercihan nakledileceklerdir.

Ağırcezada bir karar

Rençber katil Murat 20 seneye mahkûm oldu

Çatalcada rençperlik yap... Murat adında biri, amcasını ö... düren ve cezasını bitirerek köy... ne dönen Lûtfi adında biri... bir gün tarlada çalışırken ka... tura ile üzerine hücum ederek... dürmüştü.

Ağır ceza mahkemesinde m... hakemesi bitirilen Muradın, ... kararı bildirilmiştir.

Mahkeme, Muradın suçu... evvelâ Türk ceza kanunun 4... nci madesinin 4 üncü bendine ... re ölüm cezasına uyar görm... fakat Lûtfinin amcası Mura... öldürmesini tahrik sebebi ka... ederek idam cezasını 24 sene a... hapse tahvil etmiştir.

Bundan başka yakının 21 ... küçük olmasından da istifade ... den katilin cezası 20 seneye ... dirilmiş, fakat başka bir yara... mak suçundan 4 ay beş gün ... ve edilmiştir. Murat bundan ba... ka müebbet âmme hizmetlerin... den mahrum olacak ve maktul... veresesine de bin lira ölüm taz... minatı verecektir.

Maarif Vekâletinin yeni kararlarından

Öğretmenlerin sıhhî vaziyetlerine ihtimam gösterilecek

Öğretmenlerin sıhhî durumlarile meşgul olmak üzere Maarif Vekâletinin sıhhat teşkilâtı etrafında önümüzdeki yıl bazı değişmeler yapılacaktır. Vilâyetlerin doktor kadroları da takviye edilecek, öğretmenlerin sıhhî vaziyetleri daimî murakabe altında bulundurulacaktır.

Öğretmenler için Valde bağında tesis edilen Prevantaryoma ilâveten kurulan sanatoryomun mevcut teşkilâtını genişletmek maksadile Vekâlet bütçesinde yeniden 50 bin lira tahsisat ayrılmıştır. Bu tahsisatla sanatoryomun yatak adedi 60 ı bulacaktır. Fakat sanatoryom tesis edilirken buranın 120 yataklı bir müessese halinde çalışma plânı esas tutulmuş olduğundan prevantoryoma bu teşkilâtı verebilmek için yeniden 130 bin liraya ihtiyaç vardır. Vekâletin maliye ile yaptığı temaslar neticesinde bu paranın yakın bir zamanda verilmesine imkân hasıl olacaktır. Bu suretle öğretmenlerin sıhhî vaziyetlerile daha geniş mikyasta meşgul olacak ve tedavi edecek bir müessese bu yıl faaliyete geçecektir.

Satye şirketi aleyhine açılan dava

Dün Avukat Farukî dinlendi

Son zamanda lâğvedilen Denizbank, Satie şirketi aleyhine asliye birinci ticaret mahkemesinde, Fındıklıdaki Satie binasının satış akdinin butlanına dair bir dava açmıştı.

Muhakemeye dün devam edilmiş ve davacı sıfatile limanlar umum müdürlüğü avukatı Farukî Dereli dinlenmiştir. Zira Denizbank lâğvedildikten sonra Münakalât Vekâleti binayı limanlar müdürlüğüne vermişti. Dereliden vesika istediğinden avukat binanın Limanlar müdürlüğüne aidiyetini isbat eder evrakı dün mahkemeye vermiştir. Mahkeme bu evrakı tetkik için duruşmayı başka bir güne bırakmıştır.

Raif Karadeniz

Dün Paşabahçe cam fabrikalarını gezdi

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz dün sabah Paşabahçeye gitmiş, ispirto ve cam fabrikalarını gezmiştir.

Vekil bilhassa ispirto fabrikasında bir saatten fazla ka... rak fabrikanın çalışması ü... rinde alâkadarlardan izahat al... mıştır.

Şişe fabrikasında da inhisarlar idaresine yapılan hususî ... hat verilmiştir. Faif Karadeniz dün öğleden sonra da Türk ... tün Limited şirketi bürolarında meşgul olmuş, şirketin ihracatımız üzerindeki çalışmaları hakkında alâkadarlardan izahat almıştır. Vekil bugün gümrüklerde tetkiklere başlıyacaktır.

Katil Nazım hakkındaki karar

Geçen sene Dizdraiyede hırsızlık maksadile girdiği Hasan Basrinin evinde kazara yaptığı gürültünün duyulması üzerine ev sahibi tarafından yakalanan ve kurtulmak maksadile Hasan Basriyi kolunun yeni içinde sakladığı bıçakla gırtlağından yaralıyarak öldüren katil Nâzımın ağır ceza mahkemesinde yapılan duruşmasında müddeiumumî muavini Feridun tarafından idamı istenmiş, fakat mahkeme katili 24 sene hapis cezasına mahkûm etmişti.

Müddeiumumîlik ağır ceza mahkemesinin bu kararını dil... temyiz etmiştir.

Orta tedrisatta

150 yardımcı öğretmen aslî kadroya alınıyor

Orta tedrisat öğretmen kadrolarında bu yıl yapılacak değişmeler ağustostan itibaren tesbit edilmeğe başlanacaktır. Maarif Vekâleti orta tedrisat öğretmen ihtiyacını kat'î olarak karşılamak üzere birçok tedbirler almıştır. Yardımcı öğretmen olarak orta okullarda vazife almak isteyenlerin ağustosun on beşine kadar vekâlete müracaat etmeleri lâzımdır. Bu yıl şimdiye kadar yalnız şehrimizde üniversitede okuyan 500 e yakın genç yardımcı öğretmen için vekâlete müracaatta bulunmuştur. Bu gençlerin dilekleri orta tedrisat umum müdürlüğü tarafından tetkik edilerek kadro vaziyetlerine göre tayin muamelesi yapılacak, netice en geç eylülün ilk haftasına kadar kendilerine bildirilmiş olacaktır.

Üç yıldanberi tatbik edilmekte olan yardımcı öğretmen kanunu üzerinde yardımcı öğretmen olarak bu müddet zarfında muvaffakıyetle vazife görmüş olanlar esas kadroda vazife alacaklardır. Asıl öğretmen kadrosuna girmek üzere vekâlete yapılan müracaatlardan 150 yardımcı öğretmenin dileği kabul edilmiştir.

Maarif Vekâleti liselerimizin ve orta okullarımızın idare işlerini üzerine alan direktörlerin bu işe tam elyak olmaları ve lâyikiyle okulla meşgul olabilmeleri için de bazı tedbirler kararlaştırmıştır.

Bu arada fen fakültesi doçentlerinden Ratıp Berker ilâveten yüksek muallim mektebi müdürlüğüne, orta erkek muallim mektebi müdür muavini Ömer Bedii aynı mektep müdürlüğüne, Ankara erkek lisesi coğrafya muallimi Ergun Malatya lisesi müdür ve coğrafya muallimliğine, Malatya lisesi müdür ve edebiyat muallimi Vasfi Mahir Eskişehir lisesi müdür ve edebiyat muallimliğine tayin edilmişlerdir.

HAVA TAKVİM

Dün memleketimizde sıcaklık Çanakkale, Diyarbakırda 35, orta Anadolu ve Igede 37, Adana. İskenderunda da 37 derece olarak kaydedilmiştir.

Rüzgâr Akdenizde cenuptan, diğer mıntakalarda ise şimalden saniyede 7 - 9 metre hızla esmiştir.

Bugün Doğu, Karadeniz ve orta Anadoluda havanın kısmen bulutlu ve yağışlı, diğer mıntakalarda açık olarak geçmesi muhtemeldir.

TAKVİM	Perşemb.		Cuma	
	20 Temmuz 3 Cemazil'a. 76 hızır		21 Temmuz 4 Cemazil'a. 77 hızır	
Vakıtler	Vasa.	Ezanî	Vasa.	Ezanî
Güneş	4 44	9 08	4 46	9 1
Öğle	12 20	4 3	12 20	4 44
İkindi	16 18	8 41	16 18	8 42
Akşam	19 37	12 00	19 36	12 00
Yatsı	21 32	1 56	21 31	1 55
İmsak	2 34	6 58	2 36	7 00

İki çöp fırını yapılacak

Sıhhat Vekâleti tarafından Belediyeye bir tezkere gönderilmiştir. Bunda İstanbulda çöpleri yakmak için iki fırın inşa edilmesi bildirilmiştir. Bu fırınlar 800 bin liraya mal olacaktır. Belediye tetkikata başlamıştır.

Diğer taraftan çöplerin denize dökülmesi işi de 37.000 liraya ihale edilmiştir.

Ekmek meselesi

Belediye ekmek meselesi hakkında Avrupadaki bazı müesseselerin fikir ve mütalealarını sormuştur. Buraca da tetkiklere ayrıca devam edilmektedir.

Münakale ve Nafıa Vekillerinin tetkikleri

Şimdi Afyonda bulunan Münakale Vekili Ali Çetinkaya bugünlerde İzmire gidecek, orada inşası mukarrer liman etrafında tetkikler yapacaktır.

Vekil İzmirde bir müddet kaldıktan sonra doğru İstanbula gelecektir. Karadenizde inşa edilecek liman yeri hakkında tetkikler yapmakta olan Nafıa Vekili, General Ali Fuad Cebesoy da yanında bulunan İngiliz Gips firması mühendisleri ile beraber İstanbula gelecektir. Burada iki vekil yanlarında İngiliz mühendisleri olduğu halde tetkikler yapacaklar, İstanbulda inşa edilecek büyük limanın kat'i yerini tesbit edeceklerdir.

Tanzimatın 150 inci yılı hazırlıkları

Tanzimatın yüzüncü yıldönümü münasebetiyle vücuda getirilecek eserin ilk çalışma neticelerini görüşmek üzere Maarif Şûrası toplantılarından sonra şehrimizde rektörün riyaseti altında umumî bir toplantı yapacaktır.

Hamidiye dün Hataya hareket etti

Hamidiye mektep gemimiz 12 temmuzda Hatayda yapılacak şenliklerde bulunmak üzere dün öğleden sonra limanımızdan İskenderuna hareket etmiştir. Gemide bu sene mektepten mezun olan deniz harp talebeleri bulunmaktadır.

Hamidiye Hataydaki şenliklerden sonra dönüşte Akdeniz ve Ege denizindeki limanlara uğrayacak, bunların bir kısmından gedikli erbaş hazırlama okuluna talebe kaydedecektir.

Diğer taraftan Adalar açığında demirli bulunan donanmamız da başta Yavuz zırhlısı olmak üzeer bugün Silivriye gidecek, bir müddet orada kalarak talimler yapacaktır.

Tırhan vapuru geldi

Gemi temizlendikten sonra derhal sefere çıkacak

Almanyanın Rostok limanında inşa edilen Denizyollarının 3500 tonluk Tırhan vapuru dün saat 15.40 ta limanımıza gelmiş, Kabataş açıklarında demirlemiştir. Vapur limana girmeden deniz müesseseleri erkânı tarafından Marmarada karşılanmıştır. Bir haftaya kadar temizlendikten sonra derhal Mersin hattında işlemeğe başlıyacaktır.

Londra seyahati intibaları: 18

Dört yüz senelik bir dershane

Yenilmez Armadanın direkleri burada teşhir ediliyor

Yazan: ASIM US

Eton kolleji talebe pansiyonunu gezdikten sonra mektep binasının en eski kısmını görmeğe geldik. Bu kısım dört köşeli bir şato avlusunun bir dılını teşkil ediyor. Şatonun büyük kapısından içeriye girip te binanın bu en eski kısmına yaklaşınca karşımıza gelen bir kapı bana âdeta eski bir hapisane hissini verdi. Fakat az sonra öğrendim ki ben bu histe çok aldanıyormuşum. Bu hapisane kapısına benzeyen yerden girince içerinin her tarafı eski mektep sıraları ile dolu bir dersane içinde bulunduğumuzu anladık. Sıraların bir tarafında muallim kürsüsü, onun yanında cezalı talebelere dayak atmağa mahsus bacaklı bir kütük var!

Mektep talebelerinin oturmasına ait sıraların hemen hepsi aşağı dört yüz senelik olduğu tahtalarından ve üzerlerindeki çakı veya bıçakla oyulmuş yazılardan anlaşılıyor. Bu sıralar üstünden geçen her talebe, her tahsil nesli burada bir hatıra, bir iz bırakmış.

Bukadar eski bir dersane içinde İngilterenin en ileri fikir adamlarının nasıl yetişebildiklerini düşünmemek kabil olmuyor. Galiba biz böyle hayret hissi içinde mütereddit dururken İngiliz dostlarımız mühim bir nokta hakkında izahat verdiler:

— Dersanenin ortasında gördüğünüz bu direkler meşhur (Armada) dan alınmış ve buraya konmuştur, dediler.

Tarihî hâdise malumdur: On altıncı asırda İspanya kralı ikinci Filip büyük denizlerde kendi gemilerine rakip vaziyetine gelmeğe başlıyan İngiliz donanmasını mahvetmek kararını vermiş. Bir kere Alexandre Farnèse'in kumandası altında bir harp filosu göndermişti. Fakat bu filo İngilizlere karşı bir harekette bulunamamış, Flaman sahillerinde İngiliz gemileri tarafından abluka altına alınmıştı. Bunun üzerine ikinci Filip 127 parça büyük harp gemisinden mürekkep ikinci bir filo tertip etti. Bunu da Dük dö Medina Siodinia'nın kumandası altında gönderdi. Buna mukabil İngilizlerin elinde amiral Şarl Hovard'ın kumandasında 34 büyük harp gemiden ibaret bir filo vardı. Tarihte (Yenilmez Armada) adı ile şöhret alan büyük İspanyol donanması Manş denizinde İngilizlerle karşılaştı. Fakat kendisi hasmı donanmasına nisbetle dört, beş misli büyük olmasına rağmen mağlûbiyetten kurtulamadı. İngiliz gemileri kendi sahillarından fazla İspanyol harp gemisini Manş denizinin suları içerisine batırdı.

Öyle anlaşılıyor ki İngiliz terbiyecileri yalnız İngiliz milleti hesabına unutulmaz bir şeref sahifesi teşkil eden bu tarihî zaferin şanlı hatırasını yeni yetişen nesillere aşılamak için Armadanın bir kısım direklerini buraya getirmişler, mektep dersanesinin içerisine dikmişlerdir. Bu suretle Eton kollejinin bu en eski kısmındaki eski dersaneyi bir nevi millî müze haline koymuşlardır.

Yalnız bir noktanın iyi anlaşılmış olmasını arzu ederim: Eton kollejinin bu dersanesindeki eskilikten bahsederken kirlilik, küflülük manası aslâ hatıra gelmemelidir. Bir binanın eski olması onun sağlam ve temiz olmaması demek değildir. Bilâkis Eton kollejinin bu dört yüz senelik eski dersanesinde bir toz birikintisi, yahut bir köşede bir örümcek ağı bulunmadığı gibi daha asırlarca mektep dersanesi olarak kullanılacak salâbettedir.

(Devamı var)

Basın Birliği

Mıntakamız reisliğine Hakkı Tarık Us seçildi

Basın Birliği İstanbul Mıntakası idare heyeti dün ilk toplantısını yapmış ve reisliğe Bay Hakkı Tarık Us'u seçerek işe başlamıştır.

Nafia Vekili Erzincana gitti

Ankara, 19 (Hususî) — Nafia Vekili Ali Fuat Cebesoy tetkiklerde bulunmak üzere bu sabahki trenle Erzincana gitmiştir.

Deniz Klübü içtimaı hakkında

17 Temmuz tarihli Cumhuriyet gazetesinin ikinci sayfasında (Deniz Klübü) serlevhası altındaki yazı hayretle okundu. Bu yazı pek yanlış ve ası ve esastan âri haberleri ihtiva etmektedir.

Deniz klübünün yaptığı ilk umumî heyet içtimaında klüp nizamnamesinin yeni cemiyetler kanunu hükümlerine göre tâdili için bir proje hazırlanmasına karar verilmiş, ikinci içtimaında da nizamname tetkik ve kabul edilmiş, üçüncü içtimaında da idare heyeti intihap olunmuştur. Bütün bu içtimalar sükûn içinde ve bir nizamnamenin tâdili esnasında dermeyanı zarurî olan mütalealaların teatisi suretile geçmiştir Hiç birinde gürültü olmamıştır.

Klüp âzalarının ikiye ayrıldığı ve klübün idamesi bakımından tamamen zıd kanaatte bulundukları hakkındaki neşriyat ta doğru değildir.

İdare heyeti intihabına fesat karıştırıldığı ve intihabın alâkadar makamlarca feshedildiği hakkındaki yazı tamamiyle asıl ve esastan . âridir. Klüp idare heyeti kendiliğinden istifa etmiş ve intihap için 16 Temmuz Pazar günü yapılan umumî heyet içtimaında müzakere nisabı hasıl olamadığından dolayı nizamnamenin hükmü mucibince içtima gelecek haftaya talik edilmiştir.

Bu mektubumuzun gazetenizin münasip sütununda derci rica olunur.

Deniz Klübü İdar. Komitesi

Beneş Londrada

Londra, 19 (A.A.) — B. Beneş, dün refikası ile birlikte buraya gelmiştir. Kendisine sorulan suallere cevaben B. Beneş gazetecilere sonbahara kadar İngilterede kalmak niyetinde bulunduğunu söylemiştir.

Son Haberler

Bitaraflık kanunu

Ruzvelt noktai nazarını değiştirmiyor

Vaşington, 19 (A.A.) — Beyaz Sarayda üç saatten fazla süren bir konferanstan sonra matbuata verilen tebliğde, Senatonun bitaraflık meselesini müzakereye muhalefet etmesi dolayısiyle bu hususta kongrede derhal müzakere açılmasının faydasız olduğu izah edilmektedir.

B. Ruzvelt ve Hull mevcut bitaraflık kanununun süratle tâdili icabedeceği hakkındaki noktai nazarlarını muhafaza etmektedirler.

Çeşmedeki yangın söndürüldü

İzmir, 19 (A.A.) — Çeşmenin Uzunkuyu nahiyesinde Yumru dağındaki ormanlarda çıkan yangın bir kilometrelik bir sahayı tamamen kapladıktan sonra sekiz köyden ayrılan 300 kişinin 11 saat süren gayretlerinden sonra gece yarısı söndürülmüştür. Yangın 12 yaşında bir çocuğun dikkatsizliği yüzünden çıkmıştır.

Hariciyede

Ankara, 19 (Hususî) — Hariciyede iki umumî kâtiplik muavinliği ihdas edilecektir. Bunlardan biri siyasî, diğeri idarî işlere bakacaktır.

Maarif Müsteşarlığı

Ankara, 19 (Hususî) — Maarif Müsteşarlığına İhsan Sungurun asaleten tâyini Yüksek Tasdike iktiran etmiştir.

Eski validen 7068 lira geri istendi

Mülkiye müfettişleri tarafından belediye muhasebesinde tahkikat yapılırken eski vali Muhittin Üstündağın meclisiumumiye riyasetinden dolayı 7068 lira gibi bir para aldığı anlaşılmıştı. Bu para Ankara valisi Nevzat Tandoğanın Ankara umumî meclisine riyasetinden dolayı aldığı paraya kıyas edilerek Muhittin Üstündağa verilmişti. O zaman Ankaradan keyfiyet sorulmuş, gelen cevap üzerine para tahakkuk ettirilerek eski valiye verilmişti. Tahkikat neticesinde Ankaranın İstanbul umumî meclisine kıyas edilemiyeceği anlaşılmıştır. Çünkü Ankarada belediye meclisi ile meclisiumumii vilâyet ayrıdır. İstanbulda ise bu iki meclis birdir.

Tahkikat neticesi Dahiliye Vekâletine bildirilmiş, neticede 7068 liranın Muhittin Üstündağa meclis umumii vilâyete riyasetinden dolayı verilemiyeceği tesbit olunarak para Üstündağın şahsî zimmetine geçirilmiştir. Bu para Muhittin Üstündağdan istenmiştir.

Maarif Şûrası komisyonları hararetle çalışıyor

Müsabaka ile okul kitapları hazırlanması umumî heyete teklif edilecek

Maarif Şûrası neşriyat encümeni toplantı halinde

Ankara, 19 (A.A.) — Maarif şûrası komisyonları bugün de çalışmalarına devam etmişlerdir.

Plân komisyonu:

Türkiyede tahsilin ana meseleleri üzerindeki görüşmelerine devam etmiştir.

İlk öğretim komisyonu:

Maarif müdürleri ve ilk tedrisat müfettişleri talimatnamesi ile ilk okul programı üzerindeki tetkiklerine devam etmiş, ilk öğretimin masrafları ve gelir kaynakları meselesi üzerinde çalışmıştır.

Orta öğretim komisyonu:

Yardımcı öğretmenler talimatnamesi incelenerek üzerlerinde yapılan bazı tadilâtın umumî heyete arzı kararlaştırılmış, orta okul ve liseler inzibat talimatnamesinin müzakeresine başlanmıştır.

Bu komisyonlar müfredat programları üzerinde çalışmalarına devam etmiş, başka yabancı diller okunan iki okulun birinden ötekine nakledecek talebenin yabancı dil dersi yoklaması talimatnamesini gözden geçirmiştir.

Teknik öğretim komisyonu:

Ticaret okullarının matematik, ve mal bilgisi müfredat programlarının incelenmesine devam olunmuş, resim dersleri müfredat programında tadilât yapılması kararlaşmıştır.

Sanat okulları ve akşam kız sanat okullarını alâkadar eden meseleler hakkında müzakerelerde bulunulmuştur.

Yüksek öğretim kimosyonu:

Öğleden sonraki toplantısını Maarif Vekilinin huzurile yapmış ve ana dili ile terimler meselesi üzerindeki tetkıklerine devam etmiştir. Komisyon, mevcut neşriyatın inkişafı hususunda alınacak tedbirlere dair kararlar almış, talebe kesafeti ve yabancı dil meselelerini görüşmüştür.

Neşriyat komisyonu:

Komisyon öğleden evvelki toplantısını Maarif Vekilinin huzurile yapmış ve okul kitaplarının Maarif Vekilliği tarafından basılması ve yapılması hakkındaki talimatname üzerindeki müzakerelerine devam ederek bu hususta mevcut prensipleri olduğu gibi kabul etmiş, müsabaka ile okul kitapları hazırlatma ve bunları tetkik ettirme işleri hakkındaki bazı tedbirler teklifine karar vermiştir.

Beden Terbiyesi komisyonu:

Okullardaki spor yurtları talimatnamesini tetkik etmiş ve ihtiyaca uygun görerek aynen kabul etmiştir. Okullarda kullanılacak millî bayrak ve flâma talimatnamesi üzerinde tetkiklere başlamıştır.

Dilekler komisyonu:

Bazı maarif müdürlüklerinden, lise idarelerinden ve komisyonlardan gelen raporlar üzerinde tetkiklerde bulunmuş, bu raporları alâkadarlara göndermiştir.

Kızılırmak üç metre yükseldi

Seller ekin yığınlarını götürdü

Samsun, 19 (A.A.) — 16-7-1939 akşamı başlayan yağmurlardan Kurtun, Mert, Yeşilırmak, Kızılırmak ve Aptal ırmakları taşmış sular etrafa yayılmıştır.

Seller Samsun - Bafra yolunun dördüncü kilometresindeki 20 metre uzunluğunda kârgir köprüyü yıkmıştır. Aptal ırmağının yükselmesi yüzünden Dikbıyık köyünü su basmış, yardım için mahalline vesait ve memurlar gönderilmiştir. Kızılırmak 3 metre yükselmiştir.

Toskoyunda yedi ev kısmen harap olmuş, ekin yığınlarının bir kısmını sular götürmüştür. 200 hektarlık bir sahada tütün tarlaları zarar görmüştür. Şimdiye kadar bir kadın, bir erkek ve bir çocuk cesedi bulunmuştur. Seylapzedelere lâzım gelen yardımlarda bulunulmakta ve vali yardım işleriyle bilhassa meşgul olmaktadır.

Türkkuşu

Ankara, 19 (Hususî) — Motorlu tayyarelerle çalışanlar ve yetişenler her sene biraz daha fazlalaştığından Türkkuşu faaliyetini tevsie karar vermiştir. Bu cümleden olarak Amerikaya 25 modern tayyare ısmarlanmıştır.

Halen İnönündeki kampta 590 kişi yetiştirilmektedir. Bu sene atelyelerimizde 120 motor, 50 tayyare tamir olunacak, 100 plânör yapılacak ve 100 plânör de tamir edilecektir.

İnönü kampı açıldı

İnönü, 19 (A.A.) — İnönü Türkkuşu kampı bu sabah Türk hava kurumu başkanı Erzurum mebusu Şükrü Koçak tarafından açılmıştır.

Başkan, kısa bir nutukla kampta toplanmış olan 468 gencin büyük gayeye karşı gösterdikleri bağlılığı tebrik ve takdir etmiştir.

Uçuculuğun temiz bir spor olduğunu ve aynı zamanda yarının, hava ordusunda ve devlet hava yollarında kanatlı gençlikten çok şeyler beklediğini ilâve eden Başkan, bu mesleğin taşıdığı hususî kıymeti tebarüz ettirmiş ve milletin makûs taliini yenen kahramanlar kahramanı Millî Şef İnönünün büyük adını taşıyan bu havacılık yuvasında çalışmanın derin zevki üzerinde bilhassa durarak Türkkuşu gençlerine muvaffakiyet temenni etmiştir.

Yeni Maarif Müdürleri

Ankara, 19 (Hususî) — Kütahya Maarif müdürlüğüne Lise kimya muallimi Mazhar, Samsun maarif müdürlüğüne Eskişehir lisesi müdürü Mehmet Doğanay, Edirne maarif müdürlüğüne Edirne öğretmen okulu müdürü Cemil tâyin edilmiştir.

Belediye sarayı

793,882 liralık fazla varidatla yapılacak

Sultanahmette yeni bir belediye sarayı yapılacağını yazmıştık. Dün bu hususta ne düşündüğünü öğrenmek üzere Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarı bir muharririmiz ziyaret etmiştir. Vali şunları söylemiştir:

“ — İstanbul belediyesinin muhtelif sahalardaki çalışmaları arasında kaydedilmeğe değeri olan bir noktayı daha efkârıumumiyeye arzetmeye bana vesile verdiğinizden dolayı memnuniyet duymaktayım.

Muhasebe teşkilâtımız bir sene evvelkine nazaran son beş ay zarfında kendisine verilen yeni istikamette enerjik bir şekilde çalışmasının ve aldığı direktifi iyi ihata ve mesaiyi iyi idare etmesinin neticesi olarak 793.882 liralık bir fazla varidat temin etmiştir. Bu para hiç bir yeni vergi tarhedilmeksizin ve vatandaş tazyik olunmaksızın temin edilmiş bulunmaktadır. 939 bütçesiyle yapmayı düşündüğümüz işlere aslâ halel vermeksizin bu para ile İstanbul şehrine güzel bir hediye olarak yeni bir belediye binası yapmayı düşünüyoruz. Bunun için Vekâlete müracaat ederek müsaade istiyeceğiz ve hemen harekete geçeceğiz. Bu vesile ile de muhasebe teşkilâtımızın msaisini takdirle anarım.„

Hususî Havadisler

Dünkü posta ilen gelen Daily Express gazetesi “hususî” kaydile şu havadisleri neşretmektedir:

* İspanya, modern bir ticaret filosu vücude getirmek emelile 18,000,000 Sterlin sarfetmek niyetindedir.

* Gelecek ay İtalyaya üç yüz Alman bombardıman tayyaresi uçacaktır. Bu ziyaret, İngiliz tayyareleinin kafile halinde Fransaya uçuş yapmalarına bir cevap telâkki edilmektedir.

* Danimarka hükûmeti, Lehistana gösteriş uçuşu yapmak üzere gidecek İngiliz harp tayyarelerinin Danimarka toprakları üzerinden geçmeyip sahil boyunca deniz tarikini tercih etmeleri lüzumunu İngiliz hükûmetine bildirmiştir. Danimarkalılar, İngiliz tayyarelerinin kendi toprakları üzerinden uçmasına müsaade etmekle, bitaraflık taahhüdünü bozdukları zannını uyandıracaklarından endişe etmektedir.

* İtalyan propaganda nazırı Alfiyeri ile Alman propaganda nazırı Göbels'in Almanyada buluşmaları, mihver propagandasını müşterekn yapmak üzere daha yam iş birliği tesisini intaç etmiştir. İki nazır bu hususta anlaşmışlardır.

* Danzig nazi liderleri ile Hitler arasında yapılan mülâkat Avrupanın sulhünü temin edecek mahiyette bir görüşme olmuştur. Zira bu arada Hitler, nazi liderlerine Danzig meselesinin sulhperverane tesviye edilmesini tavsiye etmiştir.

Polis mektebi mezunları âbideye çelenk koydular

"Şehit polisler,, âbidesi dün merasimle açıldı

Polis müdürü nutkunu söylüyor

Polis mektebinin 52 inci devresi mezunları dün saat on üçte Taksimde Cumhuriyet âbidesine çelenk koymuşlardır. Mezunlarla birlikte süvari, motosikletli, bisikletli zabıta memurları Taksime gelmişler, âbide etrafında mevki almışlardır.

Evvelâ itfaiye bandosu İstiklâl marşını çalmış, sonra mektepten üçüncülükle mezun olan Sami Özsu arkadaşları namına bir hitabede bulunmuş, bunu geçit resmi takip etmiştir.

Taksimdeki merasimden sonra mezunlar mekteplerine dönmüşlerdir.

Saat on altıda polis mektebinin bahçesinde dikilen "Polis şehitleri,, âbidesi merasimle açılmıştır.

Merasimde Vali ûtfi Kırdar, İstanbul kumandanı General Halis, Harp Akademisi komutanı General Ali Fuat, Polis müdürü Sadrettin Aka, bazı kaymakamlar, polis erkânı hazır bulunmuşlardır.

Merasime İstiklâl marşiyle başlanmış, bunu polis mektebi müdürü Demirin kısa nutku takip etmiştir. Demir nutkunda demiştir ki:

— Vazife başında şecaat ve fedakârlıkla kanlarını akıtan ve canları pahasına Türk camiasının huzur ve sükûnunu koruyan polis mensuplarının hatıralarını ebedîleştirmek ve necip Türk milletimizin bu vazife fedailerine karşı beslediği sevgi ve saygıyı canlandırmak için vücuda getirilen polis şehitleri anıdı ile Türk polisi Cumhuriyet devrindeki büyük eserlerine birini daha ilâve etmiş oluyor.

1893 senesinde 48 yerinden yaralanarak şehit edilen Malatya müretteb atından polis Yusuf ile başlayan ölüm ile bugüne kadar bütün Türkiyede bir merkez memuru, 3 başkomiser, 4 başkomiser muavini, 72 polis ki ceman 80 zabıta memuru şehit edilmiştir.

İstanbulda bir merkez memuru, 2 başkomiser, 2 komiser, 3 komiser muavini, 32 polis şehit edilmiştir, ki yekûn 40 tır.,,

Demirin verdiği bu izahattan sonra Emniyet müdürü Sadrettin Aka mezunlara hitaben şu güzel nutku söylemiştir:

"Sayın arkadaşlar:

Osmanlı tarihinin en karanlık devirlerinden Cumhuriyet yıllarının en feyizli günlerine kadar devlet otoritesi içinde vazife alan bütün arkadaşların maddî ve manevî huzurlarında bu anıdın açılması gibi en şerefli bir işin bana verilmesinden dolayı bahtiyarım.

Ebedî Şefimiz ve aziz şehitlerimizin manevî huzurlarında sizleri bir dakika sükûta davet ediyorum:

Arkadaşlar, memleketin en müşkül ve en karanlık anlarında ellerinde emniyet meşalesi ve kalplerinde aynı duygu yılmadan, yorulmadan bir gaye için imanla didinen ve vazife uğrunda canlarını feda eden, aziz meslek ölülerinin hayırla, şükranla anmağa vesile olacak ve açmakla şeref duyduğum şu mütevazi anıdın taşıdığı mâna ifade edilmiyecek kadar vakur ve büyüktür.

Asırlardanberi kana boyanan Türk tarihinin büyük kurtarıcısı ve onun şerefli halefi Millî Şefin de her vesile ile işaret buyurdukları gibi yurt emniyetinde çalışan arkadaşlardan beklenen yalnız feragati nefis ve vazifeseverliktir. Türk çocuğunun en büyük işi bu irşat yolunda yürümektir. Yeniden aramıza karışacak arkadaşların aynı feragat ve vazifeseverlikle çalışacaklarına eminim.

Aziz arkadaşlarım;

Bayrağımız kadar şerefli bir meslek mensubusunuz. Devletin size verdiği kuvvet, kudret belinizde taşıdığınız silâh müteaavizlere karşı vatandaşları muhafaza için verilmiştir. Bir taraftan Cumhuriyetin bütün vatandaşlara ve Türkiyede oturanlara temin ettiği huzur ve sükûnu muhafaza ederken diğer tarafta ötekinin, berikinin hukuk ve şerefine tecavüz edenlere karşı Cumhuriyet kanunlarının âmansız bir hasım olduğunu göstereceksiniz. Âcizlerin, kimsesizlerin, çocukların yakın ve en şefkatli ve koruyucusu siz olacaksınız. Her zaman, her yerde en müşkül vaziyetlerde bile bundan aslâ ayrılmıyacaksınız.

(Devamı 8 incide)

Mezunlar Taksimde Cumhuriyet âbidesi etrafında

SARI ESİRLER

Yazan

1938 Nobel mükâfatını kazanan

Pearl Buck

Çeviren

İbrahim Hoyı

22

Çocuklar yiyecek diye ağlamaya koyuldular, ve hiç bir şeyle de avunmadılar. O-lan çocukları için yalvararak, Vang Lunga baktı durdu.. Nihayet, Vang Lung hayvanın boğazlanmasının icabettiğini anladı, ve kabaca:

— Öküz kesilsin öyle ise.. Ama ben bu işi yapamam!.. dedi.

Yattığı odaya giderek, yatağına boylu boyunca uzandı. Kesilirken, hayvanın böğürüşlerini duymasın diye de örtüyü başına sardı, sarmaladı.

O-lan, mutfakta bulundurduğu büyük bir demir bıçağı aldı. Hayvanın boynunda büyük bir yara açarak onu öldürdü. Bir çanağa hayvanın kanlarını topladı. Bunu pişirecek ve puding gibi yiyecekler di. Sonra öküzün derisini yüzdü, ve koca hayvarı parça parça doğradı. Vang Lung, bütün bu işler bitinceye ve et pişirilip de sofraya konuluncaya kadar meydana çıkmadı. Fakat kendi öküzünün etinden yemeğe çalışırken, boğazı tıkandı ve lokmasını yutamadı. Ancak çorbadan bir parça içebildi. O-lan da kocasına:

— Bir öküz nihayet bir öküzdür, canım, sonra bizimki d kocalmıştı artık. Ye.. Zira, bugünden daha iyiler göreceğiz... dedi.

Bunun üzerine Vang Lung biraz avunur gibi oldu. Bir lokma daha aldı. İştihası açıldı. Hep beraber yediler, yediler. Nihayet öküz yenmiş, bitmiş iliklerini sümürmek için kemikler bile kırılmıştı. Fakat hayvanı pek çabuk silip süpürmüşlerdi; O-lan'ın bambudan yaptığı bir gergefin üzerine gerdiği sertleşmiş ve kurumuş bir deriden başka bir şeyi de kalmamıştı.

Köyde, ilk önceleri, gümüş paralarını saklıyor ve yiyecekleri gizliyor diye Vang Lung'un aleyhine bir düşmanlık başgösterdi. Aç kalanların başında gelenlerin amcası hızlanarak kapısına dayanmıştı. Herifin, karısının ve yedi çocuğunun hakikaten de yiyecek tek bir şeyleri yoktu. Vang Lung istemiye, istemiye amcasının eteğine bir miktar fasulye, bir avuç da kıymetli buğday döktü. Sonra katî bir sesle:

— Sana ayırabileceğim ancak bu kadar.. Çocuklarım olmasa bile, ilk önce düşünecek ihtiyar bir babam var..

Amcası ikinci defa olarak geldiği zaman:

— Akrabalık vazifesi bile evimi doyuracak değil.. dedi, ve amcasını eli boş olarak geri çevirdi.

O günden itibaren, amcası tekme yiyen bir köpek gibi, Vang Lung'un aleyhine döndü, ve bütün köyde, şurada burada:

— Şu yegenimin hem parası, hem de yiyeceği var. Fakat hiç birimize vermek istemez. Hattâ, kendi kanı, kendi canı olan bana ve çocuklarına bile koklatmıyor.. Açlıktan ölmekten başka elimizden bir şey gelmez..

Diye fısıldadı.

Ufacık köyde, aileler birer birer topladıkları zahirelerini bitirip, son mangırlarını, kasabanın fakir pazarında harcayıp, ve bir çelik bıçak kadar kuru, keskin, ve kavurucu kış rüzgârları çölden esmeğe başlayınca, kendi muztarip karılarile mütemadiyen ağlayan çocuklarının aç kalışları köylülerin kalplerini parçaladı. Ve Vang Lung'un amcası, sokaklarda cılız bir köpek gibi titriyerek dolaşıp da, açlıktan kurumuş, çatlamış dudaklariyle:

— Daha hâlâ yiyeceği olan, çocukları daha hâlâ şişman olan birisi var... diye fısıldayınca, bir gece erkekler sopalarını kaparak Vang Lung'un evine gittiler ve kapısını çaldılar. Vang Lung komşularının seslenmelerine kapıyı açınca, üzerine hücum ettiler ve onu kapı aralığından sürerek, fena halde korkmuş olan çocuklarını evden dışarıya attılar. Her köşe bucağa saldırdılar, Vang Lung'un yiyeceklerini nerede saklamış olduğunu bulmak için de her yeri didiklediler. Birkaç kurumuş fasulye ile bir çanak kurumuş arpadan ibaret olan sefil hazinesini bulunca da yas ve hayal inkisarile homur homur homurdandılar. Ve adamın eşya kırıntılarına saldırdılar. Masayı, sıraları, ihtiyar adamın ağlayarak ve korkmuş bir halde içinde yattığı yatağı kaptılar. Arkasından O-lan ilerledi ve konuştu. Basit ve ağır sesi orada bulunan adamların üstünden çıkıyordu:

— Onu almayınız. Onu daha şimdi almayınız.. diye bağırdı. Evimizden masamızı, sıralarımızı ve yatağı götürmenin zamanı değildir henüz.. Bütün yiyeceklerinizi aldınız. Fakat kendi evlerinizden daha masa ve sıralarınızı satmadınız. Bizimkileri de bırakınız. Denkleştik. Sizden bir la bir fasulyemiz, bir arpamız le yok.. hayır.. sizde bizden var. Zira bizimkilerin hepsini dınız. Lüzumundan fazla alır Tanrı sizi çarpar. Şimdi, siz diniz ve çocuklarınız için; biz üç çocuğumuz, ve böyle zamanlarda doğacak olan dördüncü rumuz için hep birlikte dışarı çıkacak, ot, ağaç kabukları ara cağız.

Kadın konuşurken eliyle karnını bastırıyor, sıkıyordu. Bunun üzerine utanarak birer birer dışarıya çıktılar. Zira bu adamlar, kaldıkları zaman müstesna, hiç fena insanlar değillerdi.

İçlerinden birisi; yüzü iyi yürelerinde bir maymuna benziyen şimdi ise çökmüş, küçülmüş ve tasalanmış olan küçümen, sesi sarı benizli Çing geri kaldı. Mâsadır birkaç nedamet sözü söyledi mekti. Zira Çing namuslu bir damdı. Ancak ağlayan çocuğunu ki, onu böyle bir fenalığa sevketmişti. Fakat göğsünde, evdeki her hireyi buldukları zaman saklad bir avuç fasulye vardı. Konuşurken bunları da geri vermekten korkarak Vang Lung'a dilsiz, yalvarır gözleriyle baktı. Sonra dışarı çıktı.

Vang Lung senelerce harmanını savurduğu ve şimdi de aylardır kullanılmaksızın ve boş bir halde duran avlusunda ayakta dikilmiş kalmıştı. Evde, babasını ve çocuklarını besliyecek hiç bir şey kalmamıştı. Yalnız, kendi vücudunu gıdalandırmaktan mahrum da, karnında büyümekte olan ve bu yeni ve güç hayatın zalimliği yüzünden anasının kanından ve canından çalan yeni yavrusuyla kedi karısına da yedirecek şeyi olmıştı. Fakat göğsünde, evdeki her hireyi buldukları zaman saklad bir avuç fasulye vardı. Konuşurken bunları da geri vermekten korkarak Vang Lung'a dilsiz, yalvarır gözleriyle baktı. Sonra dışarı çıktı.

Vang Lung senelerce harmanını savurduğu ve şimdi de aylardır kullanılmaksızın ve boş bir halde duran avlusunda ayakta dikilmiş kalmıştı. Evde, babasını ve çocuklarını besliyecek hiç bir şey kalmamıştı. Yalnız, kendi vücudunu gıdalandırmaktan mahrum da, karnında büyümekte olan ve bu yeni ve güç hayatın zalimliği yüzünden anasının kanından ve canından çalan yeni yavrusuyla kedi karısına da yedirecek şeyi olmıştı. Bir ân müthiş bir korkuya kapıldı. Sonra kandırıcı bir şarap gibi şu teselli kanına yayıldı:

(Devamı var)

Okulların kayıt ve kabul şartları

Yüksek öğretim okulları

Dil - Tarih Fakültesi, siyasal bilgiler okulu, konservatuvar ve tıyatro okulları

Ankara ve İstanbul şehirlerinde Maarif Vekilliği ve diğer vekillikler tarafından bilgi sahalarında araştırmalar yapmak, millî kültürü kuvvetlendirmeğe ve yüksek bilgiyi genişletmeğe ve yaymağa çalışmak, devlet ve memleket hizmet ve işleri için ergin ve olgun unsurlar yetişmesine yardım etmek maksadile üniversite ve yüksek ilim müesseseleri açılmıştır.

Memleketimizde Türk vatandaşları ve yabancılar tarafından hususî yüksek okul açılmasına müsaade edilmez.

1 — DİL, TARİH . COĞRAFYA FAKÜLTESİ

Dil ve tarih - soğrafya fakültesi, üç bölüme ayrılmıştır.

a) Dil, b) Tarih, c) Coğrafya.

a) Dil kısmında, yaşayan dillerden almanca, fransızca, ingilizce, arapça, farsça ve klâsik dillerden lâtince, eski yunanca okutulur. Bunlardan başka sinoloji, hindoloji, hungaroloji, Sumeroloji, antrapoloji, arkeoloji dersleri vardır. Her talebe bu derslerden birini esas olarak, diğer ikisini yardımcı olarak alır. Bir ecnebi dil de mecburîdir.

b) Tarih: Eski zamanlar, orta zamanlar, yeni zamanlar ve Hint tarihi bölümlerine ayrılır.

c) Coğrafya bölümünde coğrafya, antropoloji, yeni zamanlar tarihi tahsil olunur.

Fakültenin her zümresinde tahsil müddeti en az sekiz sömestrdir. Doktora yapmak isteyenler asgarî iki sömestr daha çalışırlar.

Girme şartları:

Lise olgunluğunu vermiş olmak, yahut diğer bir fakülteden veya yüksek mektepten mezun bulunmak lâzımdır.

Yatılı talebe, müsabaka ile alınır. Müsabaka şartları tatil ayları içinde gazetelerle ilân edilir.

2 — SİYASAL BİLGİLER OKULU

Siyasal bilgiler okulu, devlet idaresinin siyasî, malî ve idarî kısımlarına, Cumhuriyet rejiminin aradığı vasıflarda memur yetiştirecek yüksek derecede yatılı bir ihtisas ve meslek müessesesidr.

Tahsil müddeti üç yıldır. İlk iki sınıfı umumîdir. Son sınıfı idarî, malii ve siyasî olmak üzere üç şubeye ayrılmıştır.

KABUL ŞARTLARI:

A) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

B) Yaşı 18 den küçük ve 25 den büyük olmamak, sağlam olmak.

C) İstekliler, hüviyet cüzdanı lise ve olgunluk diplomaları, altı adet 4,5 × 6 büyüklüğünde fotoğraf, sıhhat raporu çiçek aşısı kâğıdı, taahhüt senedi ve dilekçe ile direktörlüğe müracaat (okul doktorunun vereceği muayene raporu esastır) ederler. Talebe kaydına eylûlün birinci günü başlanır ve eylûlün 30 uncu günü akşamı nihayet verilir.

İsteklilerden Ankarada bulunmıyanlar, eylûl aymda bizzat okulda bulunmak şartile vesikalarını daha evvel gönderebilirler. Taliplerin adedi okulca kabulü mukarrer olan talebe adedinden fazla ise seçme imtihanı yapılır. Seçme imtinaı türkçe, felsefe ve içtimaiyat, riyaziye, tabiiye, tarih, coğrafya ve ecnebi lisandan yapılır. Müsavi şeraiti haiz olanlardan ecnebi lisanına vâkıf bulunanlar tercih edilir.

Tedrisatra başladıktan itibaren iki hafta müddetle okula devam etmeyenlerin kayıtları silinir.

2 — ANKARA KONSERVATUVAR VE TİYATRO OKULU

Ankara konservatuvarı ve tiyatro okulu, devlet tiyatrosuna ve operasına lüzumlu elemanları hazırlamak ve musıki sanatının her sahası için serbest sanatkâr yetiştirmek maksadile açılmış yüksek bir müessesedir.

Konservatuvar; a) Müzik, b) Tiyatro şubelerini ihtiva eder.

Müzik şubesinin kısımları:

a) Piyano, teori ve kompozisyon, bilûmum orkestra enstrümanları, orkestra idaresi, oda müziği.

b) Tiyatro şubesinin kısımları:

Temsil, opera.

Konservatuvarın müzik şubesine girme şartları:

Buraya en az orta okulu bitirmiş olanlar alınır.

Müzik kısmının şubelerine girmenin esas şartları:

Musıki istidadı olmak ve açılacak kabul imtihanında muvaffak olmak.

Temsil kısmına girmenin esas şartları:

Yaşı 20 den yukarı olmamak ve bedenî kabiliveti olmak ve açılacak seçme imtihanını kazanmak.

VAKIT

ABONE TARİFESİ

	Memleket İçinde	Memleket dışında
Aylık	95	155 Kr.
3 aylık	260	425 "
6 aylık	475	820 "
1 yıllık	900	1600 "

Tarifeden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmeyen yerler ayda yetmiş beşer kuruş ödenmelidir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini, abone parasının posta veya banka yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Türkiyenin her posta merkezine VAKIT'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

İLÂN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim satırı sondan itibaren ilân sahifalarında 40; iç sayfalarda 25 kuruş; dördüncü sayfada ikinci ve üçüncüde 2; birinci 4; başlık yanı kesmece 5 liradır.

Büyük, çok devamlı, klişe renkli ilân verenlere ayrı ayrı indirmeler yapılır. Resmî ilânların santim - satırı 30 kuruştur.

TİCARİ MAHİYETTE OLMAYAN KÜÇÜK İLÂNLAR

Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç satır ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânlardaki fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Vakıt hem doğrudan doğruya kendi idare yerinde, hem Ankara caddesinde Vakıt Yurdu altında KEMALEDDİN İREN ilân Bürosu eliyle ilân kabul eder. *(Büronun telefonu: 20330)*

Alemdar sineması

Damgalı kadın

Tarzanın intikamı

Büyük Milli Roman

HARMAN SONU

— 63 —

Sermet Muhtar

Selman Bey gerilerde intizar...

— İkbal buyurun, teşrifi saz hanfediler!.. le karşıladı..

Onları öndeki kapıya götürme. gerilerden dolandırdı.

Ortacnanın kalbi asıl şimdi çarpmada:

— Nereye gidiyoruz?.. Selman Beyle yalnız mı kalacağız?..

Şeyh Sacit yanlarına yetişmiş.

— Hanfendimiz hazretlerine, bir nebze istirahat küned hem hanım... yorgundurlar, belki bir miktar şarap veyahut kon yağa bezei lûtuf buyururlar... Andelip hanım,

— Ne münasebet; kardeşçiğim meclisi meçki içilir mi ki!. diye yaygarayı ağzı tutturduktan sonra,

— Tatlı ve keskin bir şarabı varsa bana getirin! demiş, yarısından ziyadesini Ortancaya vermişti.

. . . . .

Hak kuran kafesinin üst odalarındaydılar.

Selman Bey de gelmişti. Bitişik odada müntehap incesaz taksimi başlamıştı.

Şeyh Sacit üşüşenlerin hepsini eğlemiş, yola gelecek, kıvama gelecek, ahenge koyulacakları kabullenmişti.

Hususî incesaz Hüseynî makamından tutturmuştu. Yorgaki Efendinin bestesi:

Cem'i hüsnün, ruyuna pervaneyim.
Ben sana âşık değil de ya neyim.
Meclisi vuslun için divaneyim!.

Öyle bir mükemmel girişmişlerdi ki, kemanlar, tamburlar, neyler mükemmelen çıkmada; hanendeler de nakaratlarını terennümde.

Selyman Bey ortalıkta dolaşmada; eli kesesinde, para saçma...

Hususî takım ardından, aynı Hüseyn makam üzere, bestekâr ... Beyin şarkısı tutturulmuş:

Gel beni vuslunla şadet, kıl kerem,
Gün bugün, sat bu saat, dem bu dem.
Hoş geçer vaktin, cihanda çekme gam...

Misafir hanfendilerin alındığı çadırlara, meydana, kalabalık karşı değildi; geri tarafta... bu sebeple kafeslerin kaldırılıp perelerinin açılmasında mahzur görülmemiş, hatuneler baş köşeye oturtulmuştu.

İkisi de:

— Buralara pek geçmesek, dışardan gören mören olur!! Geriye çekilsek daha muvafık olur!.. diye çekingen çekingen söylenirlerken, Şeyh Sacit demişti ki:

— Aman hanfendiciğim, hemşireciğim dağların, taşların da mı gözü var?.. Bu cihette ecin piyat bile top oynamıyor.. Neden bu malûm?.. Ben çakeriniz gibi bir ucubei hilkati çarpıp yengeye çevirmezler miydi?.. Abdi ahkarınız huzurunuzda böyle turp gibi mi dolaşırdım?..

Andelip bu makule dalkavukların, nekrelerin hemen hepsini çok tanırdı. Halbuki ona şimdiye kadar bir yerde rastlamamış; ilk defa görüyor.

— Aman ne şen, ne tuhaf, ne hoş selamlı bir adam bu!..

O derece beğenmişti ki gözlerini ondan ayırmaz olmuştu.

Sacidin başını kaşıyacak vakti yok... Hazırlıkların, ortalığı idarenin hepsi boynunda..

İçeriden, aşağıdan, meydandan mütemadiyen seslenmeler:

— Aman şeyhciğim, yetiş!..

— Bize ... hemşerim!..

— Ayak üstü bir uğra..

Hepsine cevapta ve yetişmede:

— Alesta, yetiştim gitti!..

— Hazırım, geliyorum!...

Ayasofya ve Mahmutpaşa mahkemesi avlularındaki kahvecilerin makamlı bağırtıları vari:

— Büyük çınarın altına da üç okkalı geliyor!.

Gağırtılara cevaplarla dört tarafa koşuyordu. Müntehap ve nadide mezeleri yapıp bitirmiş, pişirip kotarmış,geceliğini atıp pantolonunu çekmiş, başı açık, saç sakalı kaışık, hilâli gömleğinin göğsü çözük, kolları sıvalı...

Hanımlar odada hâlâ yalnızlar... Andelip, Ortancanın kulağına yanaştı:

— Adamdaki gözleri, kiripikleri gördün mü?.

— Pek dikkat etmedim!..

— Gövelâ didelerin bu kadar füsunlusuna rastlamadım; hele müjgânlarının gürlüğü, biribirlerine giriftliği!..

— Farkında değilim!..

— Bu çeşit gözle kirpiği bir Mehveş biraderlerin büyüğünde gördüm, bir de bunda... Daha da söyliyeyim mi?. Büyük Mehveşinkiler bununkinin yanında solda sıfır kalır..

Selman Bey hâlâ görünürde değil. Saz çalınan bitişik odada..

Kurtlardan olduğu müsellem.. Bir düşündüğü, aklınca hükmettiği var ki teşrifi geciktiriyor... Kim bilir ne kuruyor, neyi bekliyor?..

Sazende beylerin arasında bulunan ve (Zülfü Tanburî) denilen Ticaret ve nafıa nezareti sicil kalemi mümeyyizi bey, İstanbul içinde zendostluğu, kendini aşırı beğenmişliği ve güvendeliği ile benam.

Tamburdaki mahareti de haza meşhur Cemil..

Vezirzade ile bu gibi âlemiablarda kaç kere bulunmuş; arabasına binip borusunu öttürmüşlerden.

Emsalleri ile hemayardı.. Çağırılınca gelir; gelir gelmez de ayak ayak üstüne atmış, sadrazam paşanın sol kolu sanki.

Kâtibi sani ve kurena Arap İzzet beyin veriştirip durduğu Mihyoti rakısını beğenmeyip Erdeğin kayık düzünü ister, sarmısak var diye meze tabaklarına el atmaz, domates getirtip tuza banar, arkasından kara zeytinin çekirdeğini yedi kere yalardı.

Para verilemediği için hediyelere konmada:

Ya, maakıravat (Strongilos) mamûlâtı ipek frenk gömleği; ya da elmas kravat iğnesi ve yahut bir çift incili kol düğme..

Davetçi gencin bu defa da müstesna bir ev tavuğu yakaladığını, bu eğlenti ve şenliklerin onun nam ve hesabına yapıldığını çoktan sezmiş, hemen yerini değiştirip kapıya karşı tarafa sandalyasını çekmişti.

Fesi sol kaşının üstünde, iki yandan zülüfleri taşkın; parmakları tamburundan ziyade bıyıklarında; gözleri mütemadiyen dışarıda...

Mevcutlardan yalnız o mu ya?. Şehremaneti Kantar idaresi kâtiplerinden, gazelhan Cerrahpaşalı Frulya Zekâi de hakeza..

Zekâinin bir lâkabı da Sulu... Ona böyle ahenk ve işret meclislerinde (Flurya) diye hitap ederler, mahallelileri ve semtlileri ise Sulu Zekâi derlerdi.

Koskada, Yeşiltulumbada, Aksaray caddesinde, sonraları oraları tavsadığı için Veznecilere ve Direklerarasına geçmiş olan ramazan piyasalarında, sırnaşık mı sırnaşık..

Anası, kadinnesi gibilerin bile peşlerine düşenlerden;

— Başı bez olsun da yaşı yüz olsun!.. diyenlerden..

(*Devamı var*)

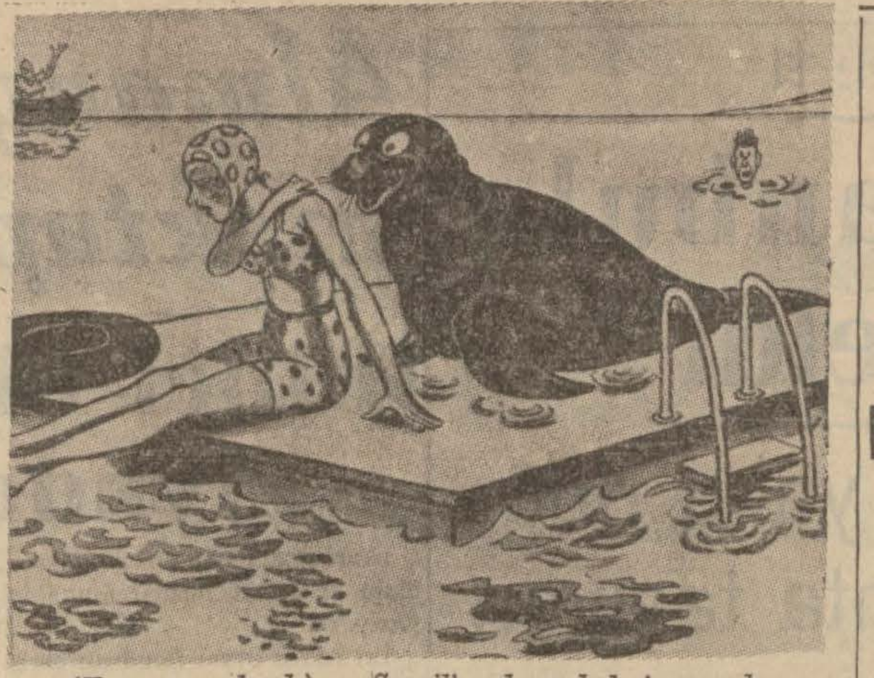

(*Koca zannederek*) — *Sevgilim, bu sabah tıraş olmamış sın galiba.*

— İngiliz karikatürü —

Radyo ve Tiyatro

20 - 7 - 939 Perşembe

12.30 Program. 12.35 Türk müziği: 1 — Kemençe taksimi. 2 — Neyzen Burhan - Suzinak şarkı - Hayli demdir. 3 — Ahmet Rasim - Suzinak şarkı - Gel seninle. 4 — Arif bey - Suzinak şarkı - Aşkınla yanmaktadır. 5 — Bir nigâhınla kapıldım. 6 — Suzinak saz semaisi. 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14 Müzik (Karışık program - Pl.). 19 Program. 19.05 Müzik (Millöcker - Fakir talebe operetinden potpuri - Pl.). 19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti). 20 Memleekt saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15 Konuşma (Ziraat saati). 20.30 Türk müziği: 1 — Rast peşrevi. 2 — Abdi efendi - Rast şarkı - Senin aşkınla çâk oldum. 3 — Faik bey - Rast şarkı - Bir dame düşürdü beni. 4 — Kanun taksimi. 5 — Lûtfi bey - Hicazkâr şarkı - Sana noldu gönül. 6 — Arif bey - Hicazkâr şarkı - Açıl ey goncai sadberk. 7 — Acem kürdi şarkı - Bir vefasız yare düşdüm. 8 — Şemsettin Ziya - Hicaz şarkı - Kim görse seni. 9 — Selâhattin Pınar - Hicaz şarkı - Sızlayan kalbimi sev. 10 — Halk türküsü - Akşam olur kervan iner. 21.10 Konuşma (Markoninin ölymünün senei devriyesi münasebetiyle): (Fuat Münir tarafından) 21.25 Neşeli plâklar - R. 21.30 (Şan solo - Soprano Şadan Candar tarafından). 21.45 Müzik (Opera aryaları - Pl.). 22 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — J. Strauss - Cenup çiçekleri. 2 — Hans Stip - Marş. 3 — Rimsky - Korsakov - Sadko operasından düğün şarkısı. 4 — Niemann - Çarliston (Dans). 5 — Maurice - Dudaklarım operetinden potpuri. 6 — Eduard Künneke - Mai elbiseli hemşireler operetinden marş - Ar. Final. 7 — Eschaikovski - Kanzonetta (keman için konserto). 8 — Paul Lincke - Darılma (Fantezi). 9 — Offenbach - Musette (17 nci asır dans havası). 10 — Paul Lincke - Mizahi marş. 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat). 23.20 Müzik (Cazband - Pl.). 23.55 - 24 Yarınki program.

21 - 7 - 939 Cuma

12.30 Program. 12.35 Türk müziği - Pl. 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14 Müzik (Senfonik plâklar - R.). 19 Program. 19.05 Müzik (Caruso'nun bir plâğı). 19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti). 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15 Konuşma, (Haftalık spor servisi). 20.30 Türk müziği: 1 — Ferahfeza peşrevi. 2 — İsmail Hakkı - Ferahfeza beste - Çağlayan cuyi sirişkle. 3 — İsmail Hakkı - Ferahfeza şarkı - Ateşi aşkın. 4 — Santur taksimi. 5 — İshak Baran - Ferahfeza şarkı - Seyretmek için. 6 — İsmail Hakkı bıy - Ferahfeza şarkı - Mehtapta güzel olur. 7 — Nuri Halil Poyraz - Hüseyni şarkı - Artık yetişir. 8 — Rahmi bey - Müstear şarkı - Gel ey saki şarabı tazelendir. 9 — Mustafa Nafiz - Hüzzam şarkı - Gönlüm nice ir. 10 — Şükrü - Hüzzam şarkı - Adanın yeşil çamları. 21.10 Konuşma. 21.25 Neşeli plâklar - R. 21.30 Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Praetorius): 1 — Joh. Strauss - Gecekuşu operetinden uvertür. 2 — F. Lehar - Altın ve gümüş (Vals). 3 — Loh. Strauss - "Accelerationen" (Vals). 4 — R. Heuberger - Opera balosu operetinden uvert. 5 — J. Offenbach - "Orpheus" uvertürü. 22.30 Müzik (Opera seleksyonları - Pl.). 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kamgiyo - nukut borsası (fiyat). 23.20 Müzik (Cazband - Pl.). 23.55 - 24 Yarınki program.

TET

NAŞİT ÖZCAN
E. SADİ TEK
birlikte bu gece
Beşiktaş Suadpark
KARMAKARIŞIK

ŞEHZADEBAŞI TURAN SİNEMASI
(2) FİLM
1 — Son puse,
2 — Paris hayatı.
Oynayan: Maks Dearley.

ÇILGIN CAZ

Her gün Edirnekapıdaki Bayrampaşa Gazinosunda Çılgın Cazla faaliyete geçecektir. Her akşam Çılgın Caz saat 6 dan 11 e kadar devam edecektir.

Türkiyenin en çok satılan mecmuası

RESiMLi HAFTA

Bu tirajını, ucuzluğu kadar, baskısının nefisliğine ve en salâhiyetli kalemlerden çıkmış yazılarının güzelliğine borçludur. Her hafta bariz bir tekâmül gösteren bu aile mecmuasının son çıkan 45 numaralı sayısında göreceğiniz yazılardan bir kaçı:

(Vâ-Nû) nun ecnebi bir memlekette bu kadar şamata olur mu? Deniz banyoları, doktor Galip Atanın bayanlara sağlık notları, statların Greta Garbosu, Bu lekeyi kan temizler (hikâye) Tarih sahifeleri, Romanlar ve diğer meraklı yazı ve orijinal resimler vardır.

5 Kuruş

vererek bütün bu yazıları okuyacak ve bir çok güzel resimlerle karşılaşacaksınız.

Günün Meseleleri :

Yaş meyvayi niçin pahalı yiyiyoruz?

Bir kabzımal şöyle diyor:

Fiyatları biz değil manavlar tayin eder

Bir manavda şu mütalâada

Kabzımallardan aldığımız meyvalar çürük çıkıyor. Bunları atınca fiyatlara zam mecburiyetinde kalıyoruz

Havaların gayet müsait gitmesi bu yıl bahçelerde ve bostanlarda bol sebze ve meyva yetişmesini temin etti. Fakat nedense fiyatlar her zamankinden ucuz değildir. Senelerdenberi bir türlü halledilemiyen İstanbulun dertlerinden biri de yaş meyva ve sebze fiyatlarına bir had tayin edilmemesi ve böylelikle satıcıların ihtikârlarına mani olunamamasıdır.

İstanbul Balıkpazarında ve Yemişte 10 kuruşa satılan bir meyva meselâ Şişlide 35—40 kuruştur. Aradaki farkı nakliye ve diğer masraflara karşılık göstermek imkânsızdır. Çünkü nihayet bir kilo elmanın Şişliye nakil masrafı pek az tutar. Bu hususta hakikî ihtikârcılar kimlerdir. Bu meseleyi anlamak üzere Yemişteki halde bulunan kabzımallarla temas ettik. Bunlar pahalılığa sebep olanların manavlar olduğunu iddia ediyorlar ve diyorlar ki:

"— Biz buraya gelen meyvaları çok ufak bir kârla satıyoruz. Çünkü esasen pahalı satmamıza imkân yotur. Fiyat meselesi manavların elindedir. Onlar bize gelerek fiyat teklif ederler. Yoksa bizim istediğimiz fiyattan mal almazlar. Hattâ biz manavların verdiği fiyatları piyasa addeder müstahsillere bunları bildiririz. Köylü de bu fiyatlar işine geldiği takdirde mallarını bize gönderir. Biz gelen malları fazla kalıp çürümesin diyer derhal manavlara az kârla veririz. İşte ihtikâr, mal manavlara geçtikten sonra başlar. Manavlar dükkânlarının bulunduğu mevkiin vaziyetine göre yüksek fiyat isterler. Halk ta mecburen bunları pahalı alır. Bu yolda seyyar mevvacıların kaldırılması da çok mühim rol oynamıştır.

Eskiden köylerden gelen satıcılar bizden küfe küfe muhtelif meyva alır ve bunları mahalle aralarında az bir kârla ucuza satarlardı. Çünkü vergileri, dükkân kiraları ve diğer masrafları yoktu. Bunlar kalktıktan sonra manavlar bulundukları mıntakalarda istedikleri gibi oynamağa başladılar. Halkın meyva ihtiyacını mecburen kendilerinden temin edeceğini biliyorlar. Sonra onlar malların kendilerinde fazla kalmasına da aldırmazlar. Mallar çürüse bile, çürükleri bir tarafa ayırarak ucuza satarlar. Diğer taraftan sağlamlara bir miktar daha zammederler. Halbuki biz böyle değiliz; bir mal elimizde kalıp çürüyecek diye korkarız. Bu yüzden de pahalı ucuz demez satarız. Çünkü manavlar bizden çürük mal almazlar.

Diğer taraftan bu sene mahsul fazladır. Manavlar fiyatları böyle yüksek tutarlarsa halk bundan istifade edemiyecek ve az mal satılarak mühim bir kısmı mahvolacaktır.

Bu işin ancak belediye önüne geçebilir. Bizce bunun çaresi de basittir. Esasen belediye hal müdürlüğü günlük piyasa fiyatlarını bildirmektedir. Bu fiyatların üzerine Yemişe olan uzaklığa göre, nakliye masrafı konur. Ayrıca çürüyecek miktar da tesbit edilir. Böylelikle de malın satılması lâzım geldiği fiyat meydana çıkar. Belediye bu esas üzerine muhtelif semtlerde kontroller yaparak fazla fiyatla mal satan manavları ihtikâr yaptıklarından bahisle pek âlâ mahkemeye verebilir.

Size manavların ihtikâr yaptığını isbat eden bir misal göstereyim. Bugün Ayaspaşada ve Cihangirde dükkânı olan bir manavla, Aksarayda dükkânı olan diğer bir manav bizden gelip mal aldılar. İkisinin de aşağı yukarı nakliye masrafları birdir. Bundan başka Aksaraydakinin mallarının çürümesi ihtimali belki de daha fazladır. Buna rağmen aynı mal bakarsınız Aksarayda 10, Ayaspaşa ve Cihangirde 30 kuruşa satılır. İşte mesele budur. Diğer taraftan manavlar da pahalılığın kendileri tarafından vücude getirildiğini itiraf etmektedir. Buna rağmen bazı noktalar ileri sürerek bu yolda mazur görülmelerini temin etmek istiyorlar. Bakınız ne diyorlar:

"— Biz kabzımallardan malları küfe ile alırız. Bize aldığımız malların kaç günlük bile olduğu söylenmez. Dükkâna gelince bir de bakarız ki üzeri güzel ve iyi cins meyvalarla dolu, küfenin altından bir hayli de çürük ve bozuk kısım çıkar. Tabiatile bunları atarız ve mecburen de fiyatlara zammederiz. Bu yolda bizde küfe istifi olmaması da pek çok müessir olur. Köylüler meyvaları küfelere gelişi güzel doldururlar. Halbuki bunlara güzel istif usulleri öğretilse küfelerin dibinde kalanların çürümemesi temin edilmiş olur. Böylelikle fiyatlara zammedilmesi mecburiyetinin önüne geçilir.,,

ZAYİ

Şemsülmekâtipten on üç sene evvel aldığım şahadetnamemi kaybettim. Yenisini almak için makamına müracaat ettim. Eskisinin hükmü yoktur. — *Boyabad Frengi Mücadele Kâtibi: Halil Berkso.*

VAKITa abone olunuz

Bir sivri akıllının maceraları:

Gardenbar geceleri: 11

Cazbant Istanbula ne vakit geldi?

Kıravat iğnelerinden yaka düğmelerine kadar pırlanta taşıyan bir caz takımı

Yazan: Fikret Adil

Alışılmış öyle şeyler vardır ki, insan bunların ne zaman icadedildiğini, ilk defa nerede görüldüğünü aramaz.

Meselâ tramvay, mendil, kaysı reçeli.

Cazband da böyledir. Yakın bir maziye kadar mevcut olmıyan bu musikiyi, İstanbula kim getirdi? İlk defa nerede çalındı? Bunu her halde bilen vardır. Fakat aramak kimsenin aklına gelmez, belki bilen de unutmuştur.

Garden'in yıkılışı münasebetiyle bar hayatından bahsederken, bar denilen eğlence yerinin muharrik kuvveti olan cazbandı hatırlamamak imkânı var mı? Fakat düşünüyorum.

İstanbula ilk cazın ne zaman, nereye geldiğini bir türlü bulamıyorum. İlk caz namına, hatıramda, yayvan ve lagar bir vızıltı ahlinde:

Tiri tiri tam tam... Tam-tam. Tam - tam...

Diye bir yâve var.

Bilhassa mütareke senelerinin geceleri, mahalle aralarına kadar sokulmuş Salaş-bar'da bir tasallut haline gelen bu nağmeler, ok dar umumîleşmiş, daha doğrusu avamfirip olmuştu ki, kafamın içinde, bundan evveline ait bütün hatıraları, bayalığın o dayanılmaz silindiri ile süpürüp attı.

İstanbula, cazband, şu veya bu şekilde gelmişti, fakat ben, galiba, bu isme lâyık olabilecek musikiyi, ilk defa olarak, o zamanlar, bugün barem kanununun çıkacağını tahmin edemiyecek kadar küçük olduğum için mektepten kaçarak gittiğim Sketing'de dinlemiştim.

Sketing denilen ve bir de kuyruğunda "Palas,, vasfı takılı olan bu yer, şimdiki "Melek,, sinemasının bulunduğu yerde idi; içinde bir patinaj pisti vardı. Pistin nihayetinde, buzlu camla ayrılmış bir kısımda da "Kabare,, vardı.

Sketing'de, Patenli hokey maçları da yapılırdı. Maçları, Galatasaray ile İngilizler yaparlardı. Fakat bar'dan bahsederken spora geçerek cazbandı unutmamak için sadede dönüyorum.

Sketing'den sonra Rus akını, mütareke gürültüleri ile cazband İstanbulda aldı, yürüdü. Fakat bütün mânasiyle "Caz,, takımını. İstanbul, ilk defa olarak "Maksim,, de dinledi. Bu dinlenilen caz, "7, Palm Beach,, ismini taşıyan ve her biri birer virtuoz olan yedi zenciden mürekkep orkestra idi.

"Palm Beach,, orkestrası, bir seyahat için teşkil edilmiş bir orkestra idi. Yedi zenci cazband artistini, seyahate çıkmağa karar vermişler, masraflarını korumak için de bir orkestra yapmışlardı. Gecede, bizim para ile, 150 lira aldıkları halde, maksatları para kazanmak değildi.

Zencilerin her birini, insan **şöyle** üstleri, başları ile satın almağa kalksa, beş on bin lira ederdi. **Kıravat** iğnelerinden, yaka düğmelerinden tutunuz da, çorap bağlarının tokalarında bile pırlanta taşlar vardı.

Ve bütün bunlara rağmen, her akşam, ancak iki saat çalgı çalarlar, birkaç da numara yaparlardı.

Palm Beach cazbandı, İstanbula sade cazbandın ne olduğunu dinletmekle kalmadı. Memlekette ne kadar çalgı çalan varsa, bugünün en iyi cazbandcıları dahil, cazbandın ve caz temposunun ne olduğunu onlardan öğrendiler. Hâlâ da bugüne kadar, İstanbula, bunlar âyarında bir caz orkestrası gelmemiştir, diyebilirim.

Esasen, Palm Beach heyeti İstanbulu, kendilerine, seyahatlerinin son merhalesi olarak tayin etmişlerdi. Burada mukaveleleri bitip de ayrıldıötan sonra birbirlerinden ayrıldılar ve her biri, dünyanın büyük orkestralarındaki yerlerini aldılar.

(Devamı var)

Fransız ihtilâlinin 150 inci yıldönümünde

Parise gelen Zenci devlet mümessilleri kimlerdi?

Fransız ihtilâlinin yüz ellinci yıldönümü Pariste ve Fransanın diğer vilâyetlerinde çok büyük merasimle kutlulandı.

Bu münasebetle birçok Avrupa devletleri mümessilleri merasimde hazır bulunduğu gibi Afrikadaki Fransız ve İngiliz müstemlekeleri mümessilleri de merasime iştirâk ettiler. Bu arada Sudanı temsil etmek üzere Samba Taraore Fransaya gelmiştir.

Samba Taraore, umumî harpte Çanakkale cephesinde harbetmiş ve Türk kurşuniyle yaralanmış bir askerdir. Bu münasebetle kendisi gazilik nişanı almıştır.

Rafaye sultanı Hetman da Fransada merasime iştirâk etmiştir. Halen yetmiş yaşında olan Hetman mükemmel Fransızca konuşur.

Senegali temsil etmek üzere Fransaya gelen Lo Adama Hitlerden bahsederken: "Hitler bizim yarı maymun olduğumuzu söylemiş, ben de kendisinin beyaz vahşi olduğunu söylüyorum,, demiştir.

Lo Adama merasimde giyeceği kıyafet için pek titiz davranmış, nihayet bir Veston ile iştirâk etmiştir.

Bunlardan maada Şad Sultanı Urada Ateşe ve Moro Naba'nın nazırı Balum Naba da Fransız hükûmetinin daveti üzerine Parise gelmişler, ve merasime iştirâk etmişlerdir.

Avrupaya gelen bu zencilerin hepsi de giyinmek hususunda çok itina göstermişlerdir. Memleketlerinden yerli kıyafetleriyle gelen Afrikalılar, Avrupaya ayak basınca ilk iş olarak kendilerine münasip bir elbise aramışlardır. Bazıları bunu hazır elbisecilerde bulmuş, bazıları ise ısmarlama yaptırmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Almanların Fransada olduğu gibi İngilterede de bir casus teşkilâtı vücuda getirdiklerinden bahseden İngiliz gazeteleri, hâdise hakkında mühim tafsilât vermektedirler.

Londranın en kibar semtlerine yerleşmiş yüksek Alman ailelerinin bu teşkilâtla alâkası olduğunu ima eden satırlar yazılmaktadır. İngiliz emniyeti umumiyesi bu vaziyetle alâkadar olduğu kadar diğer Avrupa merkezleriyle de temas etmekten geri kalmamaktadır. Bilhassa Fransadan bu hususta âzamî yardım görmektedir. Anlaşıldığına göre, diğer bazı memleketlerin zabıtasiyle de teşrikimesaî ederek Alman casus ve propaganda teşkilâtının faaliyetini akîm bırakmak için şiddetli tedbirler almaktadır.

Dünkü posta ile gelen İngiliz gazetelerinden "The People,, in hususî muhabiri şunları yazıyor:

"Fransada meydana çıkarılan Nazi casus şebekesinin liderlerinin İngilterede de lehine bir propaganda hareketi idare etmekte oldukları anlaşılmıştır.

Bunların merkezleri Mayfair ve Belgravia semtlerinde olup şefleri yedi aristokrat Nazi'dir. Bunlardan bazıları yüksek rütbeli mai mevki sahibi kadınlardır. Kendilerinin muhtelif İngiliz vilâyetlerinde yüze yakın adamları olduğu meydana çıkmıştır.

Şebeke liderlerinin isimleri İngiliz zabıtasına Fransadan "Mukabil casus teşkilâtı,, vasıtasiyle hususî bir kurye vasıtasiyle bildirilmiştir.

Fakat teşkilâtın başlıca unsurları, Almanya tarafından vaktinde ihzar edildiği için Almanyaya kaçmak fırsatını bulmuşlardır. Kaçanlardan ünvan sahibi bir kadın olup uzun zamandanberi Mayfair semtinde oturmaktaydı.

Üç gün evvel bu kibar Alman kadınının evi boş bulunmuştur. Hizmetçilerine

(Devamı 8 inci

Almanyaya esrarengiz mektuplar dağıtılıyor

Ikinci bir defa 50000 den ziyade mektup geldi

Fransızca Paris - Soir gazetesinin erlindeki hususî muhabiri yazıyor:

İki hafta evvel Londralı esrarengiz M. Kingal tarafından Alman milletine gönderilen hitabe erlinde büyük bir infial fırtınası yaratmıştı. O kadar ki Mösyö Göbels muhterem centilmene biz. zat cevap vermek zahmetinde bulundu. Tabiî bu mektubun ne gibi cümleler ihtiva ettiğini tah. min müşkül değildir.

Hattâ Mösyö Göbels, M. Kin. gal'ın bu hareketini İngiltere ha. riciye vekjleitnin, yahut Lord Halifaks'ın bir manevrası olarak kabul etmekte de tereddüt gös . termedi. Bunun üzerine Alman matbuatı da İngiltereye ateş püskürmekten geri kalmadılar.

İKİNCİ MESAJ

Bütün bunlara rağmen esra . rengiz M. Kingal Alman mille . tine ikinci bir hitabede bulun . maktan geri kalmadı.

Bir kaç gün evvel, Alman ida. recileri yine paket paket bir ta. kım mektubun huduttan geçerek halka dağılmış olduğunu gördü . ler.

Bütün mektuplar, Londra veya İngiltereden postaya verilmiş olsa bu takdirde mesele bir dereceye kadar basitleşecekti. Fakat Almanyaya gelen M. Kingal'ın mektuplarının yalnız İngiltereden değil, Fransa, Belçika, İs . viçre, Danimarka, Norveç. İsveç, hattâ Al[illegible] miş oldukları görülmüştür.

Bundan maada zarflar da bi . ribirine benzemekten çok uzak . tırlar. Her boyda ve her renkte zarf vardır. Bunlar değişik yazı. lar, yahut makine ile yazılmış . lardır.

Bunun için Alman posta kontrolünün yabancı memleketler . den gelen bütün mektuplara tatbik olunması lâzımdır.

Alman propaganda teşkilâtı aciz ve hayret içinde

Lehinde propaganda yapılmak için 40,000 Sterlin verilen Göring

Bu meşhur mektupların mik . tarı acaba ne kadardır? Bundan on beş gün evvelki ilk harekette elli bini mütecaviz mektup dağıtılmıştı. Bu posta ile gelen mektupların eskisinden çok da[illegible] la olduğu bildirilmektedir.

Peki bu mektupların m[illegible] yatı neden ibarettir?

Evvelâ M. Kingal, Alm[illegible] recilerinin, İngiliz devlet [illegible] larının söyledikleri nutuk[illegible] nen tercüme etmemeleri o[illegible] le teessür ve teessüfünü [illegible] mektedir. Bundan Mösyö [illegible] taarruz bahsine geçmek[illegible] "Son seneler zarfında [illegible] necburiyetlerinden bahs[illegible] şunu çok işittik. Fakat siz[illegible] ırzedeyim ki talepler dai[illegible] ni taleplere yol açar.. Şöy[illegible] ki, bizim de taleplerimiz o[illegible] nu hiç bir zaman düşünmed[illegible]

BİZİM DE TALEPLERİ[illegible] VAR

İşte bizim taleplerimiz:

1) Nazi rejiminin hari[illegible] setinin değişmesi lâzımdır. mi bir buhran içinde yaşa[illegible] tan artık bıktık..

Bu belki sizin için mü[illegible] Ancak şunu düşününüz[illegible] milyonlarca kişi hâdiselerin[illegible] müddet bu şekilde devamı[illegible] temiyoruz.

2) Sizin Führerlerinizin [illegible] le sulh havası içinde teşri[illegible] sai etmek isteyip istemedi[illegible] bildirmeleri lâzımdır.

Bundan maada M. Kingal[illegible] lerin içide bulundukları v[illegible] Alman Yahudilerinin â[illegible] ve nazi devletinin lûtufları[illegible]

Bütün Almanyaya yay[illegible] mektuplar tabiî nazi şefle[illegible] leden çıkartmıştır.

Fakat 'şimdilik sabır,, [illegible] lar, biz de icap ettiği şekil[illegible] reket edeceğiz..

Acaba nasıl hareket edece[illegible] Aynı şekilde mi?. Almanlar[illegible] nacak hitabeler muhakkak [illegible] Kingal'ın Almanyada yar[illegible] tesiri veremez..

Devletler arasında gizli harp

Bir Alman casus şebekesi yakalandı

Şebekeyi Ingilterede idare eden asılzade bir kadın firar etmiş

Göring lehinde propaganda için verilen 40,000 sterlin nasıl deve oldu

Almanların Fransada olduğu gibi İngilterede de bir casus teşkilâtı vücuda getirdiklerinden bahseden İngiliz gazeteleri, hâdise hakkında mühim tafsilât vermektedirler.

Londranın en kibar semtlerine yerleşmiş yüksek Alman ailelerinin bu teşkilâtla alâkası olduğunu ima eden satırlar yazılmaktadır. İngiliz emniyeti umumiyesi bu vaziyetle alâkadar olduğu kadar diğer Avrupa merkezleriyle de temas etmekten geri kalmamaktadır. Bilhassa Fransadan bu hususta âzamî yardım görmektedir. Anlaşıldığına göre, diğer bazı memleketlerin zabıtasiyle de teşrikimesaî ederek Alman casus ve propaganda teşkilâtının faaliyetini akîm bırakmak için şiddetli tedbirler almaktadır.

Dünkü posta ile gelen İngiliz gazetelerinden "The People,, in hususî muhabiri şunları yazıyor:

"Fransada meydana çıkarılan Nazi casus şebekesinin liderlerinin İngilterede de lehine bir propaganda hareketi idare etmekte oldukları anlaşılmıştır.

Bunların merkezleri Mayfair ve Belgravia semtlerinde olup şefleri yedi aristokrat Nazi'dir. Bunlardan bazıları yüksek rütbeli mai mevki sahibi kadınlardır. Kendilerinin muhtelif İngiliz vilâyetlerinde yüze yakın adamları olduğu meydana çıkmıştır.

Şebeke liderlerinin isimleri İngiliz zabıtasına Fransadan "Mukabil casus teşkilâtı,, vasıtasiyle hususî bir kurye vasıtasiyle bildirilmiştir.

Fakat teşkilâtın başlıca unsurları, Almanya tarafından vaktinde ihzar edildiği için Almanyaya kaçmak fırsatını bulmuşlardır. Kaçanlardan ünvan sahibi bir kadın olup uzun zamandanberi Mayfair semtinde oturmaktaydı.

Üç gün evvel bu kibar Alman kadınının evi boş bulunmuştur. Hizmetçilerine

(Devamı 8 inci

Vakıt Kitapevi

Dün ve yarın tercüme külliyatı

No.	31-40 4 cü seri	Kr.
31	Rasin külliyatı IV	60
32	Metafizik	40
33	İskender	60
34	Kadın ve sosyalizm	100
35	Demokrit	25
36	Dinler tarihi	125
37	Filozofi ve sanat	40
38	Etika	100
39	Heraklit	25
40	Ruhî mucizeler	75

Simone Simon Istanbulda film çeviriyor

Kendisine rehberlik eden muharririmiz Osman Cemal Fransız yıldızı ile konuştu

Müessif bir hâdise:

Bir yağ tüccarının Simon isimli çırağı muharririmizi müşkil veziyete düşürdü

Cüce Simonla Simone Simon birbirlerini çok beğendiler; resim çıkardılar

YAZAN:

Osman Cemal

YAKINDA, Büyükderedeki, eski Abrahampaşa çiftliğinde gayet mükemmel bir stüdyo açılıp birçok yeni filmlerin burada çevrileceğini gazeteler yazmışlardı.

Evvelisi gün, garip bir tesadüf, beni bu işi yerinde tetkik etmek üzere Amerikadan buraya gelmiş olan meşhur film sermayedarlarından Vilyam Lâyt isminde bir zatla karşılaştırdı. Kırk beş, elli yaşlarında kadar gösteren Vilyam Lâyt'la, pazar günü Büyükderenin üstündeki meşhur Fıstıksuyu bahçesinde buluştum.

Öğleden biraz sonra idi. Ben bir kenarda çayımı içerken bakıyorum, yanımdaki musevi ailesinin genç erkeği, yanındakilere yaudice hararetli hararetli bir şeyler anlatıyordu. Biraz ispanyolca çaktığım için gencin sözlerine dikkat ettim. O, eliyle sol tarafımızdaki eski Abrahampaşa çiftliğini işaret ederek diyordu ki:

— İşte burada kurulacak olan büyük stüdyo yerini gezmek ve burada kendisine lâzım olacak tefek tefek film elemanlarını ve bütün İstanbulun tetkik etmek için — gene eliyle biraz ileride oturan tıknazca bir zatı göstererek — bu adam Amerikadan buraya gelmiş. Kendisi orada büyük bir film sermayedarı imiş.. Adı da (Vilyam Adolf) imiş.. Fakat, buraya münekkidini herkese pek tanıtmak istemiyormuş.. Yalnız burada kalacağı birkaç gün içinde İstanbuldaki bazı artistler ve çalgıcılarla da gizlice görüşecekmiş..

Musevi gencinin, yanındakilere söylediği bu sözleri duyunca ona ispanyolca sordum:

— Kim söyledi size bunları?

Biraz tereddütle cevap verdi:

— Ben ingilizce bildiğim için, biraz önce kendisi yanındakilere bunları anlatırken dinledim.

— Yanındakiler kim imiş acaba?

— Biri tercümanları, birisini tanımıyorum. O esmer, siyah saçlı, az basık burunlu genç kıza gelince, galiba o da meşhur Fransız sinema yıldızlarından (Simon Simon) muş...

Musevi gencinin bu izahatı üzerine içimden, nerdesiniz, dedim: bizim gazeteci, bilhassa reportajcı arkadaşlar? Biraz düşündükten sonra musevi gencine tekrar yanaştım:

— Azizim, şu adamla beni görüştürmenin bir çaresini bulamaz mısın?

— Nasıl bulayım?

Biraz durdu, bu sefer o bana sordu:

— Niçin görüşmek istiyorsunuz o adamla?

— Ben de bir artistim de...

— Ne artisti?

— Ben meşhur bir hokkabazım!

— Hokkabaz mı? Kimlerdensiniz bakayım?

— Hokkabazım ama, sizden değilim!

— Şu halde yahudiceyi nerden biliyorsunuz?

— Vaktile Yahudi hokkabazlarla çok düşüp kalktığım için...

— Haaa.. Şu mesele!

Gene biraz durduktan sonra:

— Sakın siz Zati Sungur olmayasınız?

— Hayır! Vakıa şeklen o da biraz bana benzer ama, ben, o değilim. Ben hem aynı zamanda cambazım da...

— At cambazı mı?

— Hayır, deve cambazı!

— Deve cambazı mı? Hiç işitmedim böyle şey be!

— Evet, ben cambazlıklarımı devenin üzerinde yaparım!

— Nerede öğrendiniz bu deve cambazlığını?

— Habeşistanda...

— Siz nerelisiniz?

— Asıl İstanbulluyum ama, bütün dünyayı dolaştım. Hattâ Habeşistandan İtalya işgalinden sonra çıktım!

— Yahudiceden başka ne lisanlar biliyorsunuz?

— Arapça, habeşçe, ermenice, lâzca, gürcüce, ulahça, arnavutça, bulgarca, çince, japonca, hintçe, madagasgarca...

— Hepsi o kadar mı?

— Bir daha var ama, onu söylemeğe lüzum yok artık!

— Anladım ben, nedir o?

— Anladınsa onu da kendin bil de haydi beni şu Amerikalı ile görüştür!

Musevi genci biraz düşündükten sonra:

— Ben, dedi, istersen burada böyle böyle bir artist var, diye gidip tercümana anlatayım!

— Durduğun kabahat, haydi git, anlat!

BEŞ dakika sonra baktım, tercüman beni aldı, hemen götürüp Amerikalı film sermayedarına prajante etti. Sermayedar, bana pek açılmak istemedi, yalnız film çevrimede yapabileceğim şeyleri öğrendi, adresimi aldı, sütdyonun nerede, ne zaman kurulacağından hiç bahsetmedi ve biraz sonra da bana Fransız sinema yıldızı Simon Simonu şöyle tanıttı:

— Bu da meşhur bir cambaz kızıdır. (Adı Jozefina Valter!) Kendisi Boynosayreslidir.

Neden sonra benim, İstanbulu karış karış ve İstanbuldaki bütün artistleri, çalgıcıları gayet iyi bildiğimi öğrenen kız, ertesi gün benimle birlikte, İstanbulun bazı yerlerini dolaşmamızı teklif etti. Tabii, ben, bu teklifi kabul ettim!

Ertesi gün, yani dün tam öğle vakti köprünün Boğaziçi iskelesinde buluşup yanyana yola düzüldük.

Simon Simon.., Ne yalan söyliyeyim, şimdiye kadar ben kendisini perdede bile hiç görmemiş olduğum halde bütün İstanbul sanki kendisini yakından tanıyormuş gibi, köprü üzerinde herkes onu süzüyordu:

— A.. A.. Ben bu kızı tanıyacağım ama.. Acaba nereden?

— Bu kız, şey değil mi? Hani Mısırlı muganniye?

— O değil canım, bu, tiyatrolarda artistlik yapıyor galiba!

— Sinema yıldızı bu yahu.. Hele dur bakayım, adı ne idi?

Vakıa kadın, erkek herkes kendisini tanıyor gibi oluyor ve birisine benzetiyordu ama, hiç kimse de onun Simon Simon olduğunu tam kestiremiyordu.

Eminönü meydanından sağa döndük, onun önce görmek istediği Balıkpazarı ile Yemiş çarşısına yollandık. Salepçi hanının berisindeki peynirci, yoğurtçu dükkânlarının önüne kadar etrafı seyrederek sessiz yürüdük. Oraya gelince beriki, dükkânların camları önüne kocaman tenekelerle yığılı Silivri yoğurtlarını görünce gülerek:

— Bunlar yoğurt değil mi? Dedi.

— Evet!

— Haydi girip biraz yiyelim!

— Orada yenmez!

— Niçin?

— Çünkü orada çatal, kaşık, tabak yok, sonra lokantada yeriz!

Aynı dükkândaki kalın kalın kaşarları göstererek:

— Bunlar, dedi, ne tekerleği?

— Bunlar, burada yapılan çocuk otomobillerinin tekerlekleri!

Biraz ilerideki hanın kapısında asılı irili ufaklı elekleri gösterdi:

— Bunlar ne?

— Bunlar eski zamanlardan kalma antika çay süzgeçleri!

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Polis mektebi mezunları âbideye çelenk koydular

(Baştarafı 4 üncüde)

Türkiye Cumhuriyeti polisliği dürüstlüğü, mertliği gösterecek en müsait bir meslektir. Bütün hayatı memuriyetinizde bu fırsatları kaçırmamağa kendinize şiar ediniz. Memleketin emniyet işlerinde en geniş mânada muvavvaf olmanızı candan dilerim.,,

Sadrettin Aka, nutkundan sonra kurdeleyi keserek anıdı açmış, davetliler anıdı tetkik etmişlerdir. Anıdın üzerinde şehit düşenlerin isimleri ve memleketleri yazılıdır.

Bundan sonra davetliler zengin büfede izaz olunmuşlardır.

Mektepten 153 talebe mezun olmuştur. Bunlardan 45 şi çok iyi, 105 i iyi, üçü orta derece ile mezun olmuştur.

Birinci, Manisa mürettebatından 6 numaralı Ahmet Balcıoğlu, ikinci 21 numaralı Antalya mürettebatından Süleyman Savaş, üçüncü 3 numaralı İzmir mürettebatından Sami Özsudur.

Mezunlar şunlardır:

Hayrullah Göker, Refik Tükeler, Şükrü Beydemir, Reşat Özsan, Süreyya Ural, Ahmet Balcıoğlu, Reşat Dirik, Mehmet Erçolak, Rıza Uçkan, Ziya Gürkan, Cemal Arslan, Şerafettin İroz, Abdullah Akçakaya, Kemal Özçetin, Muzaffer Horasan, Aziz Özyiğit, Sıtkı Dilek, Hamit Gürses, Selâmi Dedeoğlu, Süleyman Savaş, Halit Cebe, Mahmut Beyazkartal, Turabi Çetin, Salâhattin An, Hasan Saruhan, Sami Özsu, Mustafa Dündar, Salim Akgün, Hüseyin Oğuz, Ahmet Karaca, Zira Toğay, Kemal Şenüz, Abdurrahim Okut, Halit Uzunoğlu, Niyazi Bulduk, Nevres Bark, Fatih Güneri, Niyazi Keçeci, Ruhi Aktekin, Nuri Kubat, Hadi İçoğlu, Fethi Kirişçi, Abdullah Dönmez, İhsan Çertel, Tevfik Özcan, Bekir Saym, Recep Tuncer, Remzi Tuğ, Yunus Alpaydın, Haydar Kanturalı, İhsan Maden, Emin Varkan, İzzettin Fırat, Tahsin Akovmak, Sabri Tarım, Şükrü Çebi, Alim Dündar, Tevfik Yaylalı, Mehmet Kılıç, Haydar Birgivi, Mustafa Peker, Enim Omay, Mustafa Özal, Şeref Oğras, Mehmet Çin, Ethem Gökmen, Hüseyin Altın, Osman Gören, Mehmet Örer, Muttalip Dikici, Sabri Tüfekçi, Mehmet Akın, Hakkı Güngör, Hüsnü Sezer, Turan Özal, Sadettin Cankurtar, Cahit Mete, İbrahim Karapınar, Hüseyin Görlek, Mehmet Altın, Hamza Sapçı, Abdullah Yılmaz, Ahmet Gulsökü, İsmail Turgut, Sabri Akan, Mustafa Karahan, Niyazi Değer, Ömer İnanç, İhsan Anibal, İsmail Yılmaz, Avni Ak, Bahattin Sevin, Reşat Hamarat, Salih Özsu, Şükrü Aksoy Azmi, Ülker, Ridvan Özpir, Yusuf Ak, Salih Özkan, Hüseyin Özku, Hilmi Aksoyar, Ali Dursun Eren, Halil Aşan, Saffet Aytar, Enver İçel, Ali Arkan, Salâhattin Merih, Saim Karaca, Sadi Tezyener, Hıfzı Seçme, Halit Oğan, Abdullah Vural, Cercis Yaşar, Adil Alp, Mansur Özdemir, Ali Demir, Besim Kiray, Mehmet Öner, Necmettin Pınarcık, Nuri Tonay, Selâmi Tarca, Hikmet Ak, İsmail Önel, Mustafa Kurmal, Fahri Yıldırım, Ahmet Süalp, Hicabi Çelikel, Sait Efetürk, Hasan Ertürk, Faik Ermeal, Fethi Paydar, Refik Oral, Niyazi Evren, Niyazi Şahin, Bayram Şengün, Şemsi Ontan, Refik Belsat, Kenan Erturğut, Ahmet Kurtultay, Hikmet Yalçın, Hasan Erdoğan, Ahmet Yazıcı, Sabri Köklü, Sabri Şendal, Halil Çulcu, Ali Sünci, Ahmet Özkan, İbrahim Beşikçi, Süleyman Akkuş, Muhittin Orcan, Arif Ergün, Bekir Kesebir.

Mezunlardan birinci, ikinci ve üçüncü çıkanlar bir arada

— Bu kadar büyük çay süzgeci olur mu?

— Eski zamanlarda, şurada Tahtakale denilen yerde oturan birtakım Arabistanlı çay tiryakileri, çaylarını kazanda kaynatır, kovaya boşaltır, kepçe ile içer; onu içmeden bunlarla süzerlermiş!

Bu aralık, oradaki Niğdeli, Ürgüplü yağcılardan biri, elindeki bakraçla çeşmeye giden çırağına seslendi:

— Simon.. Simon..

Beriki, sesin geldiği tarafa kulak kabartarak:

— Galiba beni tanıdılar!

— Kim tanıdı?

— Baksan a.. Birisi şuradan ismimi çağırıyor.

— Yok canım, sana öyle gelmiş!

Herif, mankafa çırağına tekrar bağırdı:

— Simon.. Simon.. Ocağı batası Simon, andırgalası Simon..

Çırak gene duymamış olacak ki:

— Ulan Simon.. Simon.. Simon.. Simon!..

Şimdi öteki dükkâncılar da hep birden alay için bağırmaya başladılar:

— Simon.. Simon.. Simon.. Simon...

Kızcağız fena afalladı:

— Aman, dedi, buradan kaçalım, tanındık!

Baktım ki kız telâş içinde.. Hemen oradan geçen çift atlı, açık mavon renkli, üzeri tentenli bir faytona atlayınca arabacıya:

— Çek, dedim, doğru Fatih!

FATİHE kadar tatlı tatlı konuşarak, gülüşerek geldik. Fakat arabamız Fatihi geçip de Karagümrüğe doğru uzanınca iş değişti. Maltaçarşısı ile eski Alipaşa arasında, on, on bir yaşlarında, ayakları asrî takunyalı, çıplak bacakları sivri sinek ısırıkları ve tahtakurusu cabarcıkları içinde bir kız bizim arkadaşı tanıyıp da çığlığı basmasın mı:

— Çocuklar, koşun, koşun; ebabuk gelin, bakınız buradan kim geçiyor?

Arka sokağın birinden bir ahbay ses:

— Kim geçiyor, kim geçiyor?

— Simon Simon abla geçiyor, Simon Simon abla geçiyor. Çabuk gelin, çabuk!

Derken bir düzineden fazla kız, oğlan caddeye fırladılar; fırlamalariyle birlikte onu arabada görünce hep birden el çırparak başladılar:

— Simon Simon, şaşaşa.. Simon Simon, şaşaşa... Sen ölme de çok yaşa... Sen ölme de çok yaşa...

Bu anda Simon Simonun halini, yüzünün aldığı renk ve biçimi **bir görmeliydiniz. O** kadar **şaşırmıştı ki kâh** elleriyle, **kâh** şapkasile **yüzünü** kapıyor; hem gülmeden **katılıyor**, hem de:

— Ne yapacağız şimdi?

Diye soruyordu. Biraz sonra daha ileriki mahallenin çocukları da berikilere katıldılar; onlar da başladılar:

— Simon Simon, şaşaşa... Simon Simon şaşaşa... Arabadan in aşağı... Arabadan in aşağı...

Kız usulca sordu:

— Ne diyorlar?

— Sana arabadan in aşağı diyorlar!

— Niçin?

— Niçin olacak, seni kucaklayıp öyle götürecekler!

— Aman yapma, rica ederim!

Nihayet bu alayla gele gele Galagümrüğe gelebildik; orada arabadan inip kahvelerden birinin bahçesine kurulduk. Kurulduk ama, işin garabetine bakınız ki şimdi de orada daha antika bir curcuna kopmasın mı? Bugünlerde İstanbulun bir sinema semti olan Karagümrükteki sinemalardan birinde bu gece sünnet düğünü varmış. Bu sünnet düğününde de başta Naşit olmak üzere bütün komikler birçok numaralar yapacaklarmış. Bunların arasında meşhur (Cüce Simon) da varmış ve zavallı Cüce Simon bizim oturduğumuz hahçeli kahvenin birköşesinde nargile içiyormuş. Biz oraya oturduktan pek az sonra önümüze yığılan yirmi otuz çocuk, el çırparak deminki nakaratın bu sefer de başka bir çeşitini tutturdular:

— Simon Simon, şaşaşa.. Simon Simon, şaşa.. Başlasana traşa, başlasana traşa!..

Artık, bizim Simon Simon demindenberi alışmış olduğu bu curcunaya gülmeden katılırken, bir de ne görelim, kahvenin köşesinde nargile içmekte olan komik Cüce Simon, elinde bir kova su ile kapıdan fırlayıp onu çocukların üzerine boşaltmasın mı:

— Alın size Simon Simon, şaşaşa...

Şimdi çocuklar bir yandan kaçışıp bir yandan el çırparak aynı nakaratı tekrarlarken bizim Simon Simon da boynuna asılı makine ile Cücenin resmini çekiyordu.

BENİM ısrarım üzerine o akşamı ve o geceyi Karagümrük sinemalarının birindeki sünnet düğününde yapılan numaraları seyretmekle geçiren bu genç sinema yıldızı kız, ertesi gün gene köprü iskelesinde bana veda edip Tarabyadaki Tokatlıyan otelinde misafir olan Amerikalı sermayedarın yanına döndü. Galiba, bugün veya yarın da buradan Amerikaya hareket edecek ve eylül sonlarında stüdyoyu kurmak üzere öteki arkadaklariyle birlikte tekrar buraya geleceklermiş.

Bizim gazeteci ve bilhassa röportajcı arkadaşlar, hâlâ uyusunlar, yahut Mısırçarşısı ile, bilmem ne pazarının röpartajlariyle vakıt geçirsinler!

Osman Cemal Kaygılı

Devletler arasında gizli harp

(Baştarafı 6 ıncıda)

caya kadar Almanyaya gitmişlerdir.

Bu teşkilât, gerek Fransa, gerek İngilterede muhtelif şekillerde çalışıyordu. Fransada, Nazi noktai nazarını yaymak için gazetecilere rüşvet verildiği iddia edilmektedir.

Fakat Nazi şefleri İngiliz matbuatına para yeriemiyeceklerini bildiklerinden Mayfair ve Belgravia gibi kibar sosyete muhitlerinin salonlarmda teksifi mesaî etmişler ve bugünkü Alman noktai nazarını mahrem konuşmalar esnasımda neşretmek yolunu tutmuşlardır.

İngilterede keşfedilen Alman ajanlarının isimlerini neşretmek büyük bir heyecan uyandırabilir.

Böylece birçok diplomatların bilmeksizin tehlikeli Alman propagandacılarını kendi evlerine misafir ettikleri meydana çıkacaktır.

Fransadan çıkarılmasiyle Nazi propagandacılarına karşı Fransız polisini harekete getiren Fon Abeltz ismindeki adamın Londraya da geldiği öğrenilmiştir. Bu Alman ajanı, Londraya Paristeki Alman sefareti tarafından temin edilmiş sahte bir pasaport ve takma bir isimle gelmiştir.

Geldiği tarih, İngiltere dahiliyesinin İngiltereden on Almanın tardettiği zamana isabet etmektedir.

Fon, Abetz'in, Alman hariciye nazırı Fon Fibbentrop ve propaganda nazırı Dr. Gobels tarafından Nazi faaliyetini organize etmek üzere İngiltereye gönderildiği zannedilmektedir.

Bugün İngiltereden ayrılmış olan Nazi ajanlarının birkaç gün evvel Almanyaya dönmek için emir aldıkları tahmin ediliyor.

Gobels, Nazi casusluğuna karşı bütün dünyaca tedbir alınacağı kanaatine varmaktadır. Zira başlıca Avrupa memleketlerinin Alman casusluğu tehdidiyle mücadele etmek üzere bütün malûmatını bir araya getirmeğe karar verdiğinden Berlin haberdar olmuştur. Polis merkezleri hariçteki Alman teşkilâtı hakkında bütün bildiklerini toplayacak ve alâkadar bütün memleketlerdeki Nazi ajanlarına imkân verilmiyecektir.

Alman propaganda nazırı Gobels, hariçee faaliyette bulunmak üzere sarfettiği paranın daima mukabilini alamıyor.

Berlinden öğrendiğimize göre, Fransa zabıtası tarafından aranmakta olan meşhur bir Alman asilzade kadını, Almanyaya kaçmış ve orada Alman gizli polisi Gestapo tarafından derhal tevkif edilmiştir.

Bu kadına Mareşal Göring hakkında lehde yazılar neşretmeleri için Fransız matbuatına yedirilmek üzere 40.000 Sterlin verilmişti. Fakat bu kadın bir Yahudi arkadaşiyle parayı kendi kesesine atmak istemiştir. Bir taraftan da Fransız matbuatında Göring hakkında tesadüfen çıkan yazıları da kendi eseri imiş gibi keserek merkeze göndermekteymiş.

Şimdi kendisinin nezaret kamplarından birine hapsedileceği sanılmaktadır.

Tahta kurban giden başlar

Bir sancak Beyinin başını uçuran Selim

Kardeşlerini de çocuklarile beraber öldürmüştü

1512 yılı martında İstanbulda yaniçerilerin malûm gürültülü bir toplantıları oldu; neticesini padişah Bayazıda bildirdiler:

— Selimi isterük...

Halbuki Bayazıd tahtı diğer oğluna bırakmak istiyordu. Bayazıd yeniçerilerin coşkunluğunu görünce:

— Peki, dedi. İstediğinizi yapacağım.

Bu haber, derhal Selime bildirilmişti. Selim 1512 yılı nisanının on dokuzunda tantanalı bir alayla İstanbula girdi. Bütün hükûmet memurları, vezirler ve biraderi Korkud tarafından selâmlandı.

20 nisan günü yeniçeri ve sipahiler, bütün halkı arkalarına toplıyarak saray önüne gelmişler di. Bayazıd, gelenleri tahta oturmuş bir halde kabul ederek meramlarını sordu. Hep bir ağızdan:

— Padişahımız ihtiyar ve hastadır. Onun yerine Sultan Selimi isteriz.

On iki bin yeniçerinin ağzından çıkan bağırılış İstanbul semasını inletiyordu.

Bayazıd, bu karşı durulmaz arzu önünde boynunu büktü ve:

— Saltanatı oğlum Selime terkediyorum. Allah padişahlığını mübarek etsin, dedi.

O anda sarayın duvarlarında ve şehrin yedi tepesinde (Allahüekber) sedaları yükseldi.

Sultan Selim, babasının ellerini büyük bir hürmetle öpüyor, fakat ihtiyar babanın gözlerinde yanan ıstırabı görmüyor gibi davranıyordu. Gerçi karşısındaki babası idi. Fakat, hal'ettiği bir baba... Ve o baba, İstanbuldan ayrılmak için oğlundan müsaade istemişti.

Bayazıd, İstanbulu terkederek yola çıktığı vakit Selim onu Edirnekapısına kadar götürdü, babasının arabası yanında yürüyor, onun nasihatlarini dinliyordu. Şairin:

Rakibin ölmesine çare yoktur;
Vezir ola meğer Sultan Selime

diye tavsif ettiği Yavuz, babasını Edirnekapısına kadar teşyiden sonra, dönmeğe hazırlanırken birden:

— Ben Yedikuleye gidip babamın hazinelerini alacağım.. diyerek yolunu değiştirdi. Sebebi şu idi: Yeniçeriler, kılıçlarını birbirine çatarak yolunu bekliyecekler:

— Padişahlığı bizim sayemizde aldın. Haydi, şimdi cülûs bahşişlerini fazlasiyle ver. diyecekler di. Yavuz bahşişleri vermekten çekinmiyordu, fakat onların boyunduruğu altına girmekten korkuyordu.

Yedikuleye gidiyorum, diyerek şehrin surunu takib ederek saraya gelen Selim, henüz babası taht ta iken yeniçerilere vaad ettiği bahşişi vermek mecburiyetinde olduğunu anlıyordu. Ve verdi. Bundan cesaret alan bir sancak beyi, kendi varidatının da arttırılmasını istedi. Selim, cevab olmak üzere kılıçını çekti ve bir vuruşta başını kesti.

Venedik sefirinin "bu hükümdar, insanların en zalimidir; yalnız fütuhat düşünüyor ve yalnız harbe müteallik işlerle meşgul oluyor."

Diye anlattığı büyük kumandan Selim, hayatının sonlarında Radosu fethetmeği düşünüyordu. Fakat, o, zaferi temin edecek bütün vasıtaların tamam olmasını ister, ondan sonra harekete geçerdi.

Rados fethi için hazırlıklar pılırken bir gün vezirlerine: beni Radosun fethine tahrik mek istiyorsunuz; lâkin Rad almak için ne kadar baruta yaç vardır? Ve sizin ne kadar rutunuz vardır?" diye sordu.

Vezirler, bu hiç beklenmi cevab karşısında şaşırdılar, vab veremediler. Fakat, günü hesab yaptılar ve:

— Padişahım, dediler tam aylık barutumuz vardır.

Yavuz:

— Dört aylık barut mühimtiyle ne yapılabilir. Onun iki li bile kâfi değildir. Benim kinci Mehmed gibi ricatle çup olmaklığımı mı istersiniz Bu türlü tedarikât ile muhare ye başlayıp da Radosa gidem Zaten zannıma göre Ahiret culuğundan başka seferim tur.

Selimin bu sözü doğru Payıtahttan çıkışının üçüncü nü böğüründe şiddetli ağrılar setmeğe başlamıştş. Kasığı küçücük bir hıyarcık paydahmıştı. Tedavi ettirmesini ricatiler. Fakat, o aldırmadı. Atadi. Çorlu ile Uğramış köyü sında ağrısı o kadar arttı, kidu, atından indi. İşte burada bası ile taht için silâhla çarmıştı. Kim bilir Selim, o gümi düşünüyordu.

Yanında bulunan dört doktor padişahın ağrısını nasıl dindireceklerini bilemiyorlardı. Yazifet yapıştırmışlardı.

Doktorlar, padişahı afyon balanmaktan mennetmek istiyordı. Faka, padişah sözlerini dinmiyordu.

1520 yılı 22 eylûl günü (8 saval 926) Selim, gözlerini ebediyen yummuştu.

Gün doğarken, Selimin naşı sıkı örtülmüştü ve ağrılarını an evvel dindirmeğe muvaffak lamıyan dört doktora büyük mevaffakiyetlerin birer mükâfatlan hilatler giydiirliyordu. Ve tarafa:

— Padişah iyileşti, bu şifayı min eden tabiblere hilat giydirmesini emrettiler. Haberini yayorlardı.

Niyazi Ahmed

Tirol niçin tahliye edilmiş

Burası harp sanayii mıntakası yapılacak

Pariste salâhiyettar menbalardan alman haberlere göre, Cenubî Tiroldaki Almanların tahliye edilmesinin hakiki sebebi İtalyanın harp sanayiini Piedomont mıntakasından Trol'e nakletmek kaygısıdır.

Zira Piedmont mıntakasının Fransız hava kuvvetinin hücumuna maruz kalabileceği hesabedilmiştir. Halbuki Tirol mıntakası dost Almanyanın, bitaraf İsviçrenin hudutları ve kapalı bir deniz olacak Adriyatik ile muhafaza altında olacaktır.

Diğer taraftan Almanyanın, Cenubî Tirol'dan tahliye edilecek 250.000 Alman renciyeri ile diğer işçilere şiddetle ihtiyacı vardır. **(The People)**

Hatay yolunda: 1

Kompartimanda iki üç manzara

Afyon geceleri çok serin oluyor

YAZAN:
Hulûsi Günay

"Vakıt" için İzmirden başlayarak Suriye hududunda sona erecek uzun bir seyahata çıkıyorum. Htay'ı göreceğim.

Bu seyahat, şimdiye kadar yaptığım yurt gezilerine hiç de benzemiyecek gibi. İçimde milli his ve heyecan dalgası var. Yirmi yıl esir yaşayan bir Türk beldesinin ana yurda iltihakı meselesi, her halde, basit ve ehemmihetsiz bir şey değil. O mesele bizim zafer dolu tarihimize yeni ve şerefli bir vakar daha kattı.

Hatayda, uzun zaman ıztırap çekmiş, anayurt bayrağına hasretli gözlerle bakan, hüriyete kavuşmuş bir Türk kütlesinin yeni bir hayata girişini seyredeceğim. Bu manzara beni, belki bu topraklara umduğumdan fazla mıhlayacak, ihtimal günlerce kalacağım. Bu itibarla tedbirli davrandım; yola, bütün ihtiyaçlarımı cevaplıyacak bir hazırlıkla çıktım.

HATAYA DOĞRU:

Hattın iki yanı bağ.. Tâ, Menemenden tutunuz da Alaşehrin hayli ötesine kadar, tren penceresinden göz görebildiği yerler baştanbaşa yeşillik..

Ege mıntakası, yemyeşil bir deniz gibi.. Daha şimdiden halk, bağ klübelerine dökülmüşler. Bakıyorsunuz, asma çardakları arasından kırmızı yemenili, gülümseyen bir çehre, nefis Manisa üzümleri gibi taze, zinde ve parlak bir vücut, trene doğru sallayıcı bir mendil gibi sallanan minik bir el görünüp kayboluyor.

Sonra, dallarında kuş kanatlarının parladığı incir ve zeytin ağaçları. Köylerin civarları sap ve harman yığınlariyle dolu... Boyundurukları ve burunları ile böğürlerine saldırarak, düveni, ağır aheste çeken öküzler sahiplerinin öğendirelerinden azıcık kurtulmasalar, buğday sapları üzerine teklifsizce uzanıverecekler.

Hava, pek sıcak. İyice kurumuş ve gevrekleşen ekin demetleri, karşıdan, altın suyu gibi parıl parıl parıldayor. Biz, süratle yol alan trende, hafif hava cereyanına rağmen, sıcaktan baygınlıklar geçiriyor gibiyiz. Pencereden gelen havanın çarpışmasından doğan cereyan, samyeli kadar yakıcı. Toprağa bağlı her şey, ölüm döşeğindeki hastalardan farksız.. Bir yaprak bile kıpırdamayor.

Birinci mevki kompartıman Manisa istasyonunda yolcusunu tamamladı.

Bu yeni binen zatla dört yolcu olduk. Daracık bir kompartımanda dört soluğun bir araya gelmesinden en çok şikâyet eden, yanıbaşımda oturan, Ankara yolcusu bir bayandır. Yanakları, kan renginde kızarmış olduğu halde, dolgun göğsü sık sık körüklenerek:

— Boğulacağım, diyor, boğuluyorum...

Vagonları geziyorum. Bütün kompartımanlarda bir hastahane manzarası var. Yataklı vagonla birinci ve ikinci mevki yolcuları, kapıları ve pencerelerini ardına kadar açmışlar; buraları bir parça tenhaca olduğu için herkes, kendisine düşen yere, imkân bulabildiği kadar serilmiş. çüncü mevkilerde de umumiyetl aynı hal var. Kompartımanlar, kokmuş balık konserve kutuları gibi; hem kalabalık, hem de yapışkan ter kokulu.. Sadece insan kalabalığı olsa, iyi.. Raflardaki bavul, sepet, yan yatmış su şişeleri, her istasyonun hatırı kalmasın diye alınmış yarı yenmiş ekmekler, köfteler, armutlar, elma, üzüm, karpuz, kiraz, vizne, kayısı ve şeftali gibi bir manav dükkânını mükemmel surette örnekli yebilecek yiyecekler ve yaz yemişleri, buralarını zngin birer kilere benzetmiş. Cıyaklıyan bebelerinin ağızlarına terli memelerini uzatmış kadınlar ve onların yanıbaşlarında da domates ve hıyarla rakı içen kocaları göze çarpıyor.

Diğer kompartımanların bir çoğunda da çilingir sofraları kurulmuş; bunlardan birisinde bavulların biribiri üzerine konulması ile bir masa yapılarak üzerine on beş liralık takımından bir gramofon yerleştirilmiş. Keyifliler, plâğa uyarak avaz avaz şarkı söylüyorlar. Şarkı da pek enteresan; Sivaslı Aşık Veyselin gür sesi, lâstik gibi uzanıp kısalıyor:

Ben bu sırra eremedim,
Ateşinden duramadım,
Seher vakti göremedim,
Yıldız gibi aktı geçti...

İçenler mest, dinleyenler mest. İzmir henterlandından ayrıldıkça, artık, Ege zevki, yerini, yavaş yavaş Orta Anadolu zevkine terkediyo rgibi. Biz de aynı şarkı bütün Türkiyede söylenmez. İstanbul besteleri, Afyonkarahisar ötesi için makbul değil. Hele Konya - Kayseri hattından şarka doğru, bunlar, hiç sevilmez. Oralarda en çok söylenenler, Aşık Veyselin, Malatyalı, Erzincanlı Celâlin ve bunlara yakın şarklı hanendelerin okudukları türkü ve şarkılardır.

Biraz daha yürüyünce, diğer bir kompartımanda, kucağındaki saza uyarak:

Uyu demeğe geldim,
Yari görmeğe geldim.
Yavrum yaran nerende;
Merhem olmağa geldim!

Şarkısını, kaş göz oynataral söyleyen ve şevkle, hisle, derin bir "içli" likle çalan şarklı jandarma neferi karşısında, bira. evvelki düşüncelerim, kafamda kanaat haline inkılâp etti. Kendisi İzmirde askerliğini yapıyor muş.

— Anamı, bacımı, çocuğumu toprağımı göresim geldi. Sılaya gidiyom.

Dedi.

Yanına oturuverdim:

— Başka göreceğin insanın yok mu?

Cevap vermedi. Başını önüne eğerek sustu. Sonra birdenbire doğruldu. Sulanan gözlerini küçülte küçülte türkü söylemeğe koyuldu:

"Tasiretlik" zor imi,
Gül kokuşlum canda iken.. ilâ..

Sazın ak telleri, küt parmakları eriyerek nağme halinde ruhuma damlayordu. Cidden yanık çalıyor. O, evdekine, hasgibi, sesini de bütün kuvveti ile retliğini duyurmak isteyormuş salıvermişti. Etraftan:

— Yaşa asker, nur ol, kardeşim.

Gizi coşturucu sözler yağıyor. Fakat o, kimse ile alâkadar değil. Hasret duygusunu dudaklarından nağme halinde köyüne yollamağa çalışıyor. Bu seste bir pınarbaşı serinliğini sezdim.

Alaşehri geçtik. Artık, etrafta nebir ağaç, ne bir tutam yeşillik görebiliyoruz. Hep bozkır.. Omuz omuza abanmış bu çıplak, susuz ve ıssız tepeler, bana birçok şeyler hatırlattı. Onlara baakrken tüylerim diken diken oluyor. Koskoca bir kahramanlık tarihinin parlak sayfaları, bu tepelerin Murat dağına kadar teselsül ettiği "Dumlu pınar" da yazılmamış mıydı...

Afyonkarahisarına yakın, hava, birdenbire serinledi. Güneş ufkun ardına gizlenmiş buluyor. Bu akşam, serinliği değil, âdeta sonbahar soğuğu gibi. Öğrendim ki Afyonun geceleri daima böyle imiş. Bir de İstanbulun ve İzmirin gecelerini düşünüyorum. Yorgandan bahsetmiyelim, hattâ ince bir çarşaf bile örtünemezdik. Halbuki burada, elbiselerimiz sırtımızda olduğu halde üşüyoruz.

Türkiye, muhtelif iklim mıntakalarına malik. Cennet kadar güzel bir yerde sermest iken, bir müddet sonra o manzara gözden kaybolarak çorak bir bozkır, alabildiğine uzanmağa başlayor Sonra, hava...

Yurdumuz, yeryüzünün bütün hususiyetlerini göstermek için halkolunmuş bir ülke sanki!..

HULÛSİ GÜNAY

Yeni bir emniyet ve sulh hareketi

General Ironsayd Varşovada ne yapacak?

Varşova - Paris - Londra arasında askerî tam bir iş birliği yaratılıyor

Fransızca İntransigeant gazetesinde yazılıyor:

İngiltere Polonyaya garanti verdikten sonra, İngiliz ve Leh devletleri arasındaki müzakere neticesinde bir harp çıkarsa Polonya ordusunun kendi yüksek kumandanlarının idaresinde kalması kararlaşmıştı.

Malûm olduğu üzere Fransız — İngiliz kara kuvvetleri, Fransız yüksek kumandanı General Gamelin tarafından kumanda edilecektir.

Aynı zamanda Polonya ordusunun da General Gamelinin kumandasına verilmesi düşünülmüş, fakat muhabere ve bilhassa emir neşri müşkülleri dolayısiyle bu projeden vazgeçilmiş idi.

Bir harp halinde Polonya ordusu bir yandan şarktaki müttefiklerimiz ile temasta bulunacak diğer taraftan da umumî direktiflere uyulacaktır.

İşte bu münasebetle Büyük Britanyanın deniz aşırı kuvvetleri umumî müfettişi General Edmund İronside Londradan tayyare ile Varşovaya gitmiştir.

General İronside Varşovada çok mühim görüşmeler yapacak ve bilhassa Leh erkânıharbiye reisi General Smigly - Rydz ile konuşacaktır.

Esasen bundan bir müddet evvel de hava kuvvetleri hususunda küçük bir anlaşma yapılmıştı. Bu münasebetle bir Polonyalı pilot kafilesi Miralay Bojan ve Binbaşı Orlinski'nin idaresinde olmak üzere on beş gündenberi Londrada İngilizlerin yeni tayyareleri üzerinde talimler yapmaktadır.

Bundan maada bir kısım İngiliz pilotlarının da Varşovaya gönderilerek Leh tayyarelerinde çalışmaları düşünülmektedir. Aynı zamanda hemen Danzig'in yanı başındaki Leh limanı Gdynia'ya da bir İngiliz tayyare gemisinin yollanması mevzuubahsolmaktadır. Bu şekilde birçok tayyare Polonya Kluvari yoliyle Varşovaya gidecek, muayyen bir müddet için Polonya erkânıharbiyesi emrinde çalışacaktır.

Bu vaziyetler Paris, Londra ve Varşova arasında siyasî ve diplomatik sahalarda olduğu kadar askerî sahada da tam bir iş birliği yapılmakta olduğunu gösteriyor.

Bu harekette bir emniyet ve sulh unsuru vardır.

Hariçten memleketimize gelen ipekli kumaşlar

Genel ithalât rejiminde bazı değişiklikler yapılmak ihtimali var

İktısat Vekâlti hariçten memleketimize gelen ipekli eşyaların cins ve miktarı üzerinde tetkikler yapmaktadır. Vekâlet bu hususta Ticaret odası sanayi şubesinden malûmat istemiştir. Bu malûmat hazırlanmaktadır.

Yapılan tetkiklerde, genel ithalât rejimi kararnamesine memleket ipekli sanayiini korumak maksadiyle konan yüksek gümrük kayıtları yüzünden hariçten ipekli kumaşların artık Türkiyeye gelmez olduğu anlaşılmıştır. Bugün Türkiyenin her tarafında satılan ipekli kumaşların hepsi yerlidir. Avrupadan yalnız kıravat gibi birkaç ufak tefek ipekli eşya gelmektedir.

Genel ithalât rejimi kararnamesinde 100 kilo ipekli kumaştan 7500 lira gümrük resmi alınması kararlaşmıştı.

Şimdi haber verildiğine göre İktısat Vekâleti genel ithalât rejiminde bazı tadilât yapacaktır. Tetkikler de bu husus dolayısiyle vâki olmaktadır.

Afyon mebusu Berç Türker'in hususî muhabirimize beyanatı

Afyonda Gazlıgöl kaplıcaları ıslah edilecek

Sayın mebus halkın bir çok mühim dertlerini ait oldukları makamlara bildirdi

Afyonkarahisar, (Hususî muhabirimizden) — Saylavlarımızdan Berç Türker dairei intihabiyesi olan Afyonumuza gelerek vilâyetimiz ve kazalarımızda tetkiklerde bulunmuşlar; (Vakıt) için intibalarını lûtfederek demişlerdir ki:

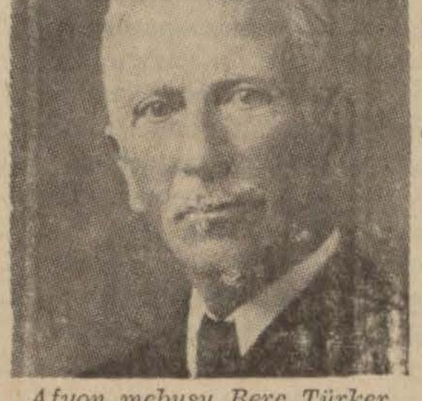

Afyon mebusu Berç Türker

— Sayın Afyon valisinin gayretleriyle daima vilâyet dahilinde imar eserleri berdevamdır. Afyon şehrinde yeni mükemmel ve yüz yataklı modern bir hastahane inşasına başlanılmıştır. Fakat Sıhhiye Vekâletimizin yardımı lâzım gelmektedir. Onun için muhterem Sıhhiye Vekilimizin bir raporla nazarı dikkatini celp ve yardımlarını rica ettim. Hâlen ve aslen ihtiyaca kâfi gelmiyen hükûmet binasının zafer anıdı çevresini Cumhuriyetimize lâyık bir hükûmet binasının inşası için de Sayın Maliye Vekilimizden tahsisat tefrikini ricada bulundum. Ümit ediyorum ki, bu dileklerim muhterem Vekâletler tarafından is'af buyrulacaktır.

Şehrin çok münasip bir yerinde inşasına başlanılmış olan stadyomun bir kısmı yapılmış, Beden Terbiyesi genel direktörlüğümüzün bu sene yapacağı esaslı yardımla bu işin de ikmal ve itmam olunacağını kuvvetle ümitvarım. Yalnız Afyona tabiatin pek büyük bir lûtfü olan Gazlıgöl kaplıcası dünyanın meşhur suları arasında bir yer almış olmasına rağmen maalesef halkın istifadesine hiç bir suretle cevap vermiyecek iptidaî bir durumda bulunmaktadır. Bu paha biçilmez şifa ve hayat kaynağının pek kısa bir zamanda Sıhhiye, Münakalât, ve Nafia Vekâletlerimizin iştirakiyle halkın istifadesinin temin edilmesi çok yerinde bir iş olacaktır. Halkın da yegâne arzu ve dilekleri bu merkezdedir. Halkın bu arzu ve dileklerini Sayın Vekillerimizden ilk fırsatta ben de ricada bulunacağım.

Memnuniyetle gördüm ki, vilâyetin mahsulleri geçen seneye nisbeten daha iyidir. Bilhassa Sandıklının buğdayları kalite itibariyle çok yüksek olduğuna muttali oldum.

Afyon işleri

Ancak vilâyetin ötedenberi mühim bir derdini teşkil eden afyon mahsulü meselesi vardır. Bizim Cinderede imza ettiğimiz mukaveleden dolayı afyon istihsalinin tahdidi ve gittikçe bu mahsul kaynağının kırk liradan bugün üç dört liraya inmesi bütün afyon müstahsillerini büyük bir zarara duçar ediyor.

Yine bu mukavele icabı olarak toprak mahsulleri ofisinin elinde bulunan mevcut stokun satışında müşkülât çekildiğinden müstahsillerin elinde bulunan eski afyonlarını kısmen mübayaa edebilmesi ve her sene müstahsilin elinde eski afyon kalması gibi müşkülâtta berdevamdır.

Afyon vilâyetimiz dahilinde oldukça mühim bir miktarda eski afyon olduğunu öğrendim. Biz her işte olduğu gibi bu afyon mahsulünün tahdidi işinde de verdiğimiz imza ve mühüre hürmet ve riayet ediyoruz.

Beşeriyete hizmet etmek idealiyle memleketimizin en büyük ticaretini teşkil eden afyon ticaretini felce uğratıyoruz. Benim teessüf ettiğim nokta şudur ki, bir taraftan afyon ticaretini serbestçe yapan ve Cenevre mukavelesine girmiyen memleketler vardır. Maalesef Cenevre mukavelesini imzalayanlar arasında afyon ticareti ve kaçakçılığı yapan, her sene milyonlarca lira kazanan karteller bulunuyor.

Beşeriyete hizmet idealini vesile ittihaz edip bu ecnebi kartelciler sırf kendi şahsî menfaatlerini güdüyorlar. Bu halin ne vakte kadar devam edeceğini bilmiyorum?

Vilâyet dahilinde çalışmalar çok iyi ilerliyor

Bu sefer dairei intihabiyemde yaptığım tetkikler çok mu-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Münakalât Vekili Afyonda

Yeni garın, makine deposunun ve istasyon tesisatının açılma törenini yaptı

Afyon, 19 (A.A.) — Münakalât Vekili Ali Çetinkaya, bu sabah şehrimize gelmiştir. Şehir namına bir heyet Dugerde kendisini karşılamış, istasyonda da kalabalık bir halk kitlesi ile kumandan ve subaylar, memurlar ve bir askerî kıta tarafından istikbal edilmiştir.

Öğleden sonra yeni garın, makine deposunun ve istasyon tesisatının açılma töreni yapılmıştır.

Muhtelif demiryolların iltisakı, yeni hatlar inşası ve münakalâtın çoğalması dolayısiyle ihtiyacı karşılayamaz bir hale gelmiş olan eski istasyon binası yanında yapılmış bulunan yeni gar, cumhuriyetin Anadolu ortalarında yükselen sayısız eserlerinden güzel, modern ve büyük bir yeni örnektir.

Açılma töreninde devlet demiryolları yedinci işletme müdürü Galip Güran'ın cumhuriyetinin demiryol siyasetinin feyizli neticelerinden ve bu inkişafın Afyonkarahisar üzerindeki tesirlerinden bahseden ve büyüklerimize Türk şimendiferciliğinin şükranlarını ifade eden nutkuna, Ali Çetinkaya cevap vererek, yaptığı işlerin bir vekil sıfatiyle uhtesine terettüp eden vazifeler uğrunda çalışmaktan ibaret bulunduğunu ve her şeyin millet ve devletin eseri olduğunu söylemiş, ve eski küçük, basit bina ile yeni garın muhteşem yapısını göstererek demiştir ki:

Bunlardan biri Osmanlı saltanatının verdiği imtiyazlardan vücuda gelen bir binadır. Yenisi de müstakil, hür bir devletin ve davasını fedakârlıklarla halletmiş bir milletin eseridir. Millî devletin kendi azmi ile ne yapabildiğinin misalidir. Bu eser çalışmanın ne gibi mesut hadiseler hazırlayabileceğinin bir delili olmak üzere açabiliriz.

Münakalât Vekili, son söz olarak Atatürkün aziz hatırasını andıktan, Millî Şef İnönü'yü hürmetle yâdederek sadakat ve merbutiyet hislerini beyan ettikten sonra kordelayı halkın alkışları içinde kesmiştir.

100 İngiliz tayyaresi

Dün Fransa üzerinde talim uçuşları yaptı

Londra, 19 (A.A.) — Hava nezaretinin bir tebliği, bugün 100 kadar İngiliz tayyaresinin Fransa üzerinde bir talim uçuşu yaptığını bildirmektedir.

Paris, 19 (A.A.) — Müteaddit İngiliz bombardıman tayyaresi, bu sabah Fransız arazisi üzerinde bir uçuş yapmış ve öğleye doğru Paris üzerinden de geçmiştir.

Marsilya, 19 (A.A.) — Otuz kadar İngiliz tayyaresi, bugün öğleden sonra Marsilya ve civarında uçmuşlardır.

Galatasaray - Demirspor maçını kim idare edecek!

Ankara, 19 (A.A.) — Anadolu Ajansının haber aldığına göre, Galatasaray - Demirspor maçlarını idare etmesine heyetçe karar verilmiş olan İzmir hakemlerinden Mustafa Balöz hususî işlerinin icabettirdiği zaruretler altında İzmirden ayrılmasına imkân olmadığını bölge kanaliyle bildirmesi üzerine, iki klübün murahhasları davet edilerek her iki maçın idaresi için İstanbuldan veya diğer bölgelerden bir hakem üzerinde müştereken uyuşmaları ve bu mümkün olmadığı takdirde icabı düşünülmek üzere keyfiyetin bildirilmesi Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünün alâkadar dairesi tarafından İstanbul bölge başkanlığına tebliğ edilmiştir.

---

cibi memnuniyettir. Bilhassa vilâyet merkezinde prensip ve programlı çalışmalarliyle Afyon şehrini günden güne güzelleştirip imar eden belediye reisini takdirle yadetmeden geçmiyeceğim!

Afyon şehrinin daimî imarda hızda ilerlediği görülmektedir. Gerek Afyon vilâyeti merkezinde ve gerekse kazalarında sayın valinin isabetli direktifleri ile her sahada bir imar hareketi müşahede olunmaktadır. Gezdiğim bütün kazalarda bir orta mektep ihtiyacından bahsedildi.

Bugün Türk çocuğu kültüre, ilim ve irfana susamış bir vaziyettedir. İlk mektep tahsilimiz kifayet etmiyor; behemehal orta mekteplerin de küşadı bir ihtiyaç ve zaruret haline gelmiştir. Bilhassa Sandıklı kazasının her bakımdan ve mezun talebe adedine göre bir orta mektebe ihtiyacı bulunduğu bariz ve âşikâr bir hakikattir. Bu hususta sayın Maarif Vekilimize bir raporla gerek Sandıklı ve gerek diğer kazaların ihtiyacını yazdım. Ümit ediyorum ki, Vekil bu pek yerinde olan halk dileğini is'af buyuracaklardır.

Danzigde Askerî hazırlıklar sistematik şekilde devam ediyor

Varşova, 19 (A.A.) — Bir Polonya membaından bildirildiğine göre hakikî bir müstahkem ordugâh halinde gelmiş olan Danzigin bütün mektepleri Alman kıtaatı tarafından işgal edilmiştir. Dün serbest şehir yakininde topçu talimleri yapılmıştır. Danzigin umumî binalarile şehir civarındaki tepelere tayyare dafii toplar yerleştirilmiştir. Ovalara ağır toplar tabiye edilmiştir.

Bu askerî tedbirlerin hedefi, müsellâh bir ihtilâf halinde şehrin Polonya tarafından yapılacak bir hücuma mukavemet etmesini temin ve şarkî Prusyadaki Alman kuvvetlerinin gelmelerini teshil etmektir.

Londra, 19 (A.A.) — Avam Kamarasında bir suale cevap veren B. Çemberlayn, demiştir ki:

Hükûmetin elinde bulunan malûmat, Danzige Alman ağır toplarının gönderildiği şayiasını teyit eylememektedir.

Berlin, 19 (A.A.) — Danzigden bildirildiine göre, Danzigde vaktile sol cenah teşekküllerine mensup bulunan 20 kadar kişi, vatana hiyanet suçu ile tevkif edilmiştir. Bunlar, dinamit ile suikastlar tertibi ile maznundur.

Ankarada yangın

Ankara, 19 (Hususî) — Bu gece saat tam 21,30 da Samanpazarında Ankaradan on senedenberi görülmemiş büyük bir yangın oldu, Yangının henüz nereden ve ne şekilde çıktığı malûm olmamakla beraber yanan on dükkândan biri olan Kaleş Albokrel isminde bir Müsevinin hurdavatçı dükkânından çıktığı zannedilmektedir.

Yangının başlamasından bir müddet sonra Vali ve Belediye Reisi Nevzat Tandoğan, Emniyet müdürü Şinasi Tolgay yangın yerine gelmişler, yangının biran evvel söndürülmesine nezaret etmişlerdir.

On bin liraya sigortalı bir kantariye şirketi, evkafa ait sigortalı iki lokanta binası, bir kahvehane, bir tatlıcı, bir çorapçı, bir fırın, bir billûriye mağazası, bir yağcı, bir tuhafiyeci dükkânı tamamen yanmıştır.

Bu semtteki dükkânların hepsi ahşap olduğundan yangının sirayet etmemesi için itfaiye cansiparane çalışmıştır.

Yangın gece yarısına doğru söndürülmüş. Semaya yükselen kızıl alevler Ankaranın her tarafından görüldüğünden binlerce Ankaralı yangın yerine gelmiştir.

Bu arada dükkânları yananların hıçkırıkları ile civarda binaları olanların telâşlı hareketleri göze çarpıyordu.

Yangının verdiği zarar miktarı elli bin liraya yakın tahmin edilmektedir.

Yangın esnasında itfaiye efradından Hüseyin oğlu Selimin başına bir direk düşmüş, ehemmiyetli surette yaralanan itfaiyeci hastahaneye kaldırılmıştır.

İngilterenin Akdeniz filosu

Londra, 19 (A.A.) — Bugün Avam Kamarasında işçi partisi mebuslarından Seymour Cocks, İngiliz hükûmetinin Atina, İstanbul, Varna, Köstence ve Odesa limanlarına nezaket ziyaretlerinde bulunmak üzere harp gemileri yollamayı düşünüp düşünmediği hakkında hükûmetten bir sual sormuştur.

Amirallık dairesi Parlâmento müsteşarı B. Shakespeare, bu suale aşağıdaki cevabı vermiştir:

— Bu ay başında Atina ziyaret edilmiştir. Yakında diğer Elen limanları da ziyaret edilecektir.

Akdeniz filosu başkumandanı, Ağustos bidayetinde, Amiral gemisi ile İstanbula gidecek ve diğer saffıharp gemisi de, bu esnada bir nezaket ve dostluk ziyaretinde bulunmak üzere İzmire uğrıyacaktır.

Romanya, Sovyet ve Bulgar limanlarının ziyareti için verilmiş bir karar yoktur. Bu ziyaretler, yeni programlara ithal olunacaktır.

Karamazof kardeşler

Muharririmizin rahatsızlığına binaen bugün giremeyecektir. Özür dileriz.

Çeşme bir harp üssü haline konuyor

(Baştarafı 1 incide)

İtalyanın Dodekanes a dalarındaki hazırlıkları da Sakız ve Midilli adaları ile Anadoluyu istilâ gayesine müteveccih değil midir?

İtalyanın bu hareketlerine mukabil Yunanistan İngiltere tarafından garanti edilmiş ve Türkiye ile Fransa ve İngiltere arasında mütekabil yardım anlaşması imzalanmıştır.

Bu münasebetle İngiliz ve Türk kuvvetleri müştereken hareket ederek İzmirden, Sakız adasına doğru uzanan yarım adadaki "Çeşme" yi fevkalâde modern bir müstahkem mevki haline sokmağa karar vermişlerdir. Bir müddet sonra Çeşme emsalsiz bir üs, Şarkî Akdenizin Singapuru olacaktır.

Çeşmenin Tarihî Ehemiyeti

Sekiz, on bin nüfuslu, küçük bir kasaba, ve İzmirin sayfiye yeri olan Çeşme stratejik bakımdan büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Çeşme Ege denizine seksen kilometre kadar uzanan, bir yandan da Çandarlı, diğer taraftan İzmir körfezine hâkim dağlık yarım adanın cenup ucunda bulunmaktadır.

Körfezin içinde bütün dünya limanında çok büyük bir rol oynamakta olan İzmir limanı vardır.

Çeşmenin diğer bir hususiyeti de Ege denizine uzanarak, asırlardanberi, Türkler, Araplar ve Avrupalılar arasında paylaşılamıyan Sakız adasına hâkim olmasıdır.

Bu şekildeki coğrafî vaziyeti münasebetiyle, Akdenizde Cebelüttarık, Hint Okyanusunda Singapur ne ise, Ege denizinde de Çeşme odur..

Çeşme, yarın, deniz ve hava üssü vaziyetine sokulduktan sonra bütün Ege denizine ve Şarkî Akdenize hükmedecektir. İşte Türkler ile İngilizler anlaşarak, vakıt kaybetmeden bu üssü hazırlamağa karar vermişlerdir. Esasen iki senedenberi burada faaliyet göze çarpmaktadır.

1937 deki Niyon konferansından sonra Türkiye hükûmeti, İngiliz ticaret gemilerini tahtelbahir tecavüzlerinden korumaları için İngiliz harp gemilerinin Çeşme önünde demirlemelerine müsaade etmiş idi..

Aynı tarihlerde Türkler gerek Çeşmede, gerekse eÇşmeden Antalyaya kadar uzanan mıntakada müstahkem bir hat tesisine başlamışlardı. Üç yüz yetmiş kilometre uzunluğunda olan bu hat aşılmaz olduğu gibi, hava taarruzlarına karşı koyacak fevkalâde tesisata da maliktir.

İşte bugün bu hattın Çeşmedeki ucunun muazzam bir deniz ve hava üssü haline konulması mevzuubahis olmaktadır.

Karaburundaki kayalıklar oyularak kale haline getirilecek ve uzun menzilli toplar ile teçhiz edilecektir.

Küçük Çeşme limanı da genişletilecek, harp gemilerini istiap edebilecek doklar yerleştirilecektir.

Aynı zamanda burası büyük bombardıman tayyareleri için bir hava üssü şekline de sokulacaktır.

Görülüyor ki sulh cephesi emniyeti temin için her harekete başvurmaktadır. Yarın da büyük küçük bütün devletlerin istiklâllerine hürmeti teklif edecektir.

Eğer harp patlarsa

(Baş tarafı 1 incide)

karşılaştığını görerek hiç olmazsa muvakkat bir zaman için ana nevî siyasetini bir tarafa bırakarak Berline temayül etmiş gibi görünüyor.

Rusyaya gelince; bu devlet geçekten muammaya benzer bir vaziyet almıştır.

Totaliter devletlerin Sovyet Rusya ile olan münasebetlerinde gerginlik bulunduğu malûmdur: Zira bu devletler Avrupada Ukrayna ile Baltık denizindeki mahreçlerini, Uzakşarkta dahi Sarı denize bakan sahillerini tehdid altına almışlardır. Bu noktadan Sovyet Rusyanın demokratik devletlere mütemayil olması tabiidir. Fakat, bu devlet bir taraftan dünya yüzünde çıkacak umumî bir kargaşalık neticesinde Komünizmin her memlekete yayılmasını istemekte, diğer taraftan harici bir harbe iştirak halinde Sovyet rejiminin sarsıntılara mukavemet edebileceğinden endişe etmekte bulunduğundan kalbinde ki hararetli arzuları ortaya koyamamaktadır. Siyasetine şu veya bu şekilde muayyen bir istikamet henüz vermemiştir.

Hiç şüphe yok ki, yukarıya çizmiş olduğumuz tabloda mevki alan devletlerin bu tarz hareketleri üzerinde hususî menfaatler ve karşılıklı sempatiler mühim bir rol oynar. Bununla beraber totaliter devletlerin malûm ihtiraslarına karşı isyan eden devletler yeni bir elemanın tesiri altında bulunuyorlar: Bu eleman yeni hayat sahası (hakka karşı kuvvet) dövizine aleyhinde insanî vicdanın yükselttiği sestir.

Şark Cephesi

Totaliter devletler çıkacak olan yeni harbin uzun zaman devam edeceğinden aslâ şüphe etmemelidirler. Hattâ, bu devletler farzımuhal olarak anî surette vuracakları ilk darbe ile bütün Fransayı ezerek bu memleket ile beraber Belçikayı ve Hollandayı işgalleri altına geçirmeğe muvaffak olsalar dahi bu netice demokrasî devletlerin kendilerine teslimi neticesini vermiyecektir.

Demokrasî cephesini teşkil eden devletler bir ideal üzerinde birleşmişlerdir. Bu vaziyet karşısında Anglo-Sakson memleketlerini harbe sevkeden esbabı mucibe kuvvetini daha ziyade gösterecektir ve Amerikalılar da nihayet bitaraflıktan çıkarak demokrasiler cephesine geçeceklerdir.

Bu suretle Almanya ile müttefikleri elde edecekleri ilk muzafferiyetin tabiî bir neticesi olarak uzun seneler harbi idameye mecbur kalacaklardır. Bu takdirde totaliter devletler harbi devam ettirmek için harb maddeleri, harb âletleri yapmak ve kullanmak için icab eden ilk maddeleri, demir, petrol, bakır gibi madenleri aramak mecburiyetinde kalacaklardır. Bu devletlerin harb planlarını bu ihtiyaca göre tanzim etmek zarureti hasıl olacaktır.

Almanlar, İsveç memleketinde bir mikdar bakır ve pek çok mikdar damir madeni bulabilirler(*), eğer bu memleketler kendilerine karşı hayırhah bir bitaraflık muhafaza ederlerse. İhtimalki Almanlar İsveç memleketlerinin limanlarını kendi hesablarına petrol deposu olmak üzere de kullanmak istemektedir.. 1938 senesinin son aylarında İsveç limanlarında petrol depoları mühim nisbette çoğalmıştır. Halbuki ayni aylar zarfında Almanyanın döviz mevcudu tükenmiş olduğundan depolarındaki petrol mevcudu sabit ve durgun bir hal de kalmıştır(**).

İhtimalki İsveç limanlarına depo edilen bu petrollar harb halin de yüksek fiatlarla Almanlara mal satmak istiyen bir takım spekülâtörlere aiddir. Bununla beraber ikinci bir ihtimal daha vardır ki bunu da ihmal etmemek lâzımgelir: Yani belki de limanlarında kâfi mikdarda mevcud olmadığından bu idhalatı bizzat Alman ajanlarafından yapılmaktadır; harb halinde ilk düşman bodımanlarından muhafaza etmek için yine Almanlar kendisablarına aldıkları petrolleveç limanlarında saklamayata daha ziyade muvafmuşlardır.

Onun için Almanlar henden evvel İsveç sahilleri ode kendi vaziyetini temin istiyecektir. Acaba burada sadını istihsale muvaffak mıdır? Almanyanın talekarşı İsveçliler nasıl bir mlede bulunacaktır? Şimdide bu suale cevab vermek tical etmek olur. Yalnız şuletmek lâzımdır ki sulh ni teşkil eden devletlerin lısımı Stokholmdedir.

Eğer, Almanlar ve İtalyaİsveçliler tarafından kenlâzım olan harb malzemesimin edemezlerse bakır ilebazı kıymetli madenleri vlayada bulabilirler. Alnın bir taraftan okşıyarak taraftan korkutarak Yugüzerinde tesir icra etmeğması bundandır. Yugoslaricinde Almanya için uharbi idame için elzem oldeleri sulhen bulmağa imtur. Almanya bu maddeni bilhassa petrol ile demlaka silâh kuvveti ile eldeğe mecbur olacaktır.

(*Devamı*

(*) İsveçin 1936 istihsalâtı
Demir madeni 11,229,0
Bakır „ 5,3

(**) 1938 senesinin ikinci zarfında yapılan petrol idİsveçe: Temmuz 98,500 T.tos 98,300 T., Eylûl 84,000tesrin 57,500 T., Sonteşrilkkânun 160,200 T.

Almanyaya: Temmuz 360Ağustos 282,100 T., Eylûl 3İlkteşrin 323,000 T.,340,500 T., İlkkânun 280,00

BORSA

— Ankara 19 -7-93

— ÇEKLER

1 Sterlin (İngiliz)	
100 Dolar (Amerika)	
100 Fransız frankı	
100 Liret (İtalya)	
100 İsviçre frankı	
100 Florin (Felemenk)	
100 Rayşmark (Alman)	
100 Belga (Belçika)	
100 Dirahmi (Yunan)	
100 Leva (Bulgar)	
100 Çekoslovak kuronu	
100 Pezeta (İspanya)	
100 Ziloti (Lehistan)	
100 Pengö (Macar)	
100 Ley (Rumen)	
100 Dinar (Yugoslav)	
100 İsveç Kuronu	
100 Ruble (Sovyet)	

— İstikrazlar

Ergani 19.11
Sivas - Erzurum III
Türk borcu I peşin

Ticaret ve Zahire borsası

19 - 7 - 939

FİYATLAR

Buğday yumuşak 5.20 - 5.
Buğday sert 5.07,5 - 5.20; Buday kızılca 5.20 - 6; Arpa ...lik 4.08 - 4.10 Çavdar 4.05 - 4Yulaf 3.30 - 4.15; Kuşyemi ...vallı 5.20; Nohut natürel 6; ...sam 14.37,5; Yapak Tra62.20 - 65; Peynir beyaz 27.06; Peynir kaşar 45 - 47Zeytin yağı 45 kuruş.

GELEN

Buğday 150; Arpa 15; Bu42; Yapak 56; Mercimek Tiftik 18; Susam 14; Pamuk Kıl 3; Pamuk yağı 11 ton.

GİDEN

Kuşyemi 20 ton.

İstanbul Levazım Amirliğinden verilen; Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

Beher başma tahmin edilen fiatı 350 lira olan 150: 200 baş süvari binek beygiri memleket haricinden kapalı zarf usulü satın alınacaktır. Eksiltme 27—7—939 Perşembe günü saat Ankarada M. M. Vekâleti Satmalma Komisyonunda yapılır. İlk teminat 4750 lira olup şartnamesi 350 kuruşa Ankarada Komisyondan alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin kanunî sanat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı bile bu gibi işlerle heşgul tüccardan olduklarına dair vesikalarile birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evvele kadar Ankarada M. M. Vekâleti Satmalma Komisyonuna vermeleri. (1045) (4072)

***

Edremit ve Bergama garnizonları ihtiyacı olan 21,5 ton sağa verilen fiat pahalı görüldüğünden bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. Muhammen bedeli 22,575 liradır. Şartnameyi görmek isteyenler her gün iş saatinde komisyona müracaatları pazarlık 10—8—939 perşembe günü saat 16 da Edremit satınalma komisyonu binasında yapılacaktır.

Edremit ve Bergama garnizonları için ayrı ayrı pazarlık yapılacaktır. İlk teminat 1693 lira 13 kuruştur. (149) (5321)

***

Keşif bedeli 133,576 lira 85 kuruş olan Mamak'da Gaz Tabur kışlası ikmali inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 31—7—939 Pazartesi günü saat 11,30 dadır. İlk teminatı 7928 lira 85 kuruş olup şartnamesi 668 kuruşa Ankarada M. Vekâleti Satınalma komisyonundan alınabilir. Eksiltmeye girecekların kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı belgelerle ve bu gibi işlerle iştigal ettiklerine dair ticaret odasından alacakları vesikalarla birlikte zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma komisyonuna vermeleri. (121) (5141)

***

Keşif bedeli 57,747 lira 97 kuruş olan Muhafız Alayı kışlası ikmali inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 28—7—939 cuma günü saat 11,30 dadır. İlk teminat 4137 lira 40 kuruştur. Şartnamesi 290 kuruşa Ankarada komisyondan alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı belgelerle ve bu gibi işlere iştigal ettiklerine dair ticaret odasından alacakları vesikalarla birlikte ihale saatinden behemehal bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. satınalma Ko. na vermeleri. (116) (5116)

***

Keşif bedeli 77,563 lira 35 kuruş olan Ankarada piyade alay kışlası ikmali inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 28—7—939 cuma günü saat 11 dedir. İlk teminat 5128 lira 20 kuruş olup şartnamesi 388 kuruşa Ankarada komisyondan alınır. Eksiltmeye gireceklerin kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı belgeler ve bu gibi işlere iştigal ettiklerine dair ticaret odasından alacakları vesikalarla birlikte zarflarını ihale saatinden behemahal bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. satınlm Ko. na vermeleri. (117) (5117)

* * *

Aşağıda cins ve miktarları yazılı benzin ve yağlar kapalı zarfla satın alınacaktır. İhalesi 31—7—939 pazartesi günü saat de Çanakkalede Mst. Mev. Satınalma Ko. da yapılacaktır. Benzin ve yğların muhammen bedeli 59,750 lira ilk teminat 7 lira 50 kuruştur. İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesaik ve muvakkat teminatlarile birlikte belirtilen gün ve saatten bir saat evvel Çanakkalede Mst. Mev. satınalma komisyonuna müracaatları mezkûr benzin ve yağların fennî evsafı Ankara, İstanbul ve İzmir levazım âmirliği satınalma komisyonlarında ve Mst. Mev. satın alma Komisyonunda görülür. (103) (5069)

Cinsi	Miktarı
Benzin	200,000 kilo
Valvalin	5,000 „
Vakum	20,000 „
Mazot	50,000 „

***

Beher tanesine tahmin edilen fiatı 30 lira olan iki bin adet deriye arka çantası 2—8—939 Çarşamba günü saat 11 de kapalı zarfla satın alınacaktır. İlk teminat 4250 lira olup, şartnamesi 85 kuruşa Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonundan alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı belgeler ile bu gibi işlere meşgul tüccardan olduklarına dair vesikalarile birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatinden behemehal bir saat evveline kadar Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma komisyonuna vermeleri. (100) (5142)

***

Malatya için 400 bin kilo arpa satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 22000 liradır. Şartnamesi Elâzığdaki askerî satın alma Ko.da pazartesi, çarşamba ve cuma günleri öğleden sonra görülecektir. Eksiltme 26—7—939 günü saat 10 da Elâzığda askerî satın alma Ko. da olacaktır. Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır. İlk teminatı 1650 liradır. Teklif mektupları 26—7—939 çarşamba günü saat 9 a kadar satın alma Ko. Rs. ne verilmiş olacaktır. (84) (4884)

* * *

Manisada bulunan kıtaatın ihtiyacı olan 90,000 kilo sığır veya keçi etlerinden hangisinin fiyatı müsait olursa o cins et ihale ve evsaf dahilinde satın alınacaktır. Kapalı zarfla ihalesi 24 Temmuz 939 pazartesi günü saat 11 de yapılcktır. Hepsinin tutarı 20700 lira ilk teminatı 1552 lira 50 kuruştur. Şartnamesi parasız olarak Ko. dan verilir. İsteklilerin teminat makbuz ve mektuplarile 2490 sayılı kanunun 2, 3 maddelerinde yazılı vesikaları beraber ihale günü ihale saatinden bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Manisada Tüm. satın alma Ko. na vermeleri. (83) (4885)

* * *

Siirtdeki birliklerin ihtiyacı için 1,722,000 kilo odun 31—7—939 pazartesi günü saat 11 de kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Odunun muhammen bedeli 17,220 lira ilk teminatı 1291 liradır. Şartnamesini görmek isteyenler her gün eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerindeki belgelerle birlikte saat ona kadar teklif mektuplarını Siirt Tüm satınalma Komisyonuna vermeleri. (102) (5068)

Malatya için 150,000 kilo sığır eti alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 27,000 liradır. Şartnamesi Elâzığdaki askerî satmalma komisyonunda pazartesi, çarşamba, ve cuma günleri öğleden sonra görülebilecektir. Eksiltme 26—7—939 çarşamba günü saat 9 da Tüm Binası içerisinde bulunan Askerî Satınalma komisyonunda olacaktır. Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır. Muvakkat teminatı 2025 liradır. Teklif mektupları 26—7—939 çarşamba günü saat sekize kadar satın alma komisyonu reisliğine verilmiş olacaktır. (86) (4887)

* * *

635 ton yulaf kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Tahminî tutarı 25,400 lira ilk teminatı 1905 liradır. İhale 26—7—939 çarşamba günü saat 10 dadır. Şartnamesi her gün Tekirdağ Tüm. S. A. komisyonunda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte kanunun istediği vesikalarla birlikte komisyona müracaat etmeleri ve zarfların muayyen saatten bir saat evveline kadar komisyona vermiş bulunmaları. (85) (4888)

* * *

Aşağıda cins ve miktarları yazılı sığır etleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Her kıtanın ihalesi hizalarında gösterilen gün ve saatlerde Çanakkale müstahkem mevki satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin ihaleden bir saat evvel teminat akçeleri ve ihale kanununun 2, 3 cü maddelerindeki vesaikle birlikte muayyen gün ve saatlerde komisyonumuza müracaatları. (79) (4890)

Garnizonu	Kilo	cinsi	Tahmin bedeli kuruş	İlk teminat Lira	kuruş	Tarihi	
Geyikli	67,200	sığır eti	25	1260	00	22.7.939	11
Eceabad	95,000	„ „	25	1933	87	„ „	11
Erenköy	119,000	„ „	25	2231	25	24 „ „	11
Geyikli	63,00	„ „	27	1181	25	„ „	11

Elâzığ merkezi için 720,000 kilo un satın almacaktır. Tahmin edilen bedeli 79,200 liradır. Şartnamesi Elâzığdaki askerî satmalma komisyonunda görülebilir. Eksiltme 5—8—939 cumartesi günü saat 10 da kapalı zarfla olacaktır. İlk teminat miktarı 5940 liradır. Teklif mektupları 5—8—939 Cumartesi günü saat dokuza kadar Elâzığda satmalma komisyonu reisliğine verilmiş olacaktır.

Malatya birliği için 600,000 kilo un satın almacaktır. Tahmin edilen bedeli 72,000 liradır. Şartnamesi Elâzığdaki askerî satmalma komisyonunda görülebilecektir. Eksiltme 5—8—939 Cumartesi günü saat 10,30 da kapalı zarf usulile olacaktır. Muvakkat teminat 5400 liradır. Teklif mektupları 5—8—939 Cumartesi günü saat 9,30 a kadar Elâğızdaki askerî satmalma komisyonuna verilmiş olacaktır.

Hozat birlikleri için 1,350,000 kilo odun satın almacaktır. Tahmin edilen bedeli 17,550 liradır. Şartnamesi Elâzığdaki askerî satmalma Komisyonunda görülebilecektir. Eksiltme 5—8—939 Cumartesi günü saat 9,30 da kapalı zarfla olacaktır. Muvakkat teminat 1316 lira 25 kuruştur. Teklif mektupları 5—8—939 Cumartesi günü saat 8,30 za kadar Elâzığdaki askerî satmalma komisyonu reisliğine verilmiş olacaktır. (136) (5224)

***

Çorluda karakol binasile 5 adet cephaneliğin eksiltmesine muayyen günde talip zuhur etmediğinden yeniden kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 24,906 lira 17 kuruş olup ilk teminat miktarı 1868 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 2.8.939 çarşamba günü saat 15 de Vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartname proje ve resimleri 125 kuruşa alınabilir. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı ilk teminat ve teklif mektuplarını muayyen saatten bir saat evveline kadar Ankarada komisyona vermeleri. (141) (5219)

***

Kütahyada iki pavyon ve iki cephanelik kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 60,035 lira 38 kuruş olup ilk teminat miktarı 4252 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 4.8.939 cuma günü saat 11 de Ankarada M.M. Vekâleti satmalma komisyonunda yapılacaktır. Plân, proje ve şartnamesi 320 kuruş mukabilinde her gün komisyondan alınabilir. Eksiltmeye girebilmek için ihale gününden en az bir hafta evvel hava inşaat şubesinden vesika almak lâzımdır. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı kanunî vesikalarile birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Ankarada M. M. Vekâleti satmalma komisyonuna vermeleri. (131) (5229)

***

3. Kor Merkez Birlikleri ihtiyacı için "150,000" kilo sığır eti komutanlıkça gali görüldüğünden yeniden kapalı zarf usulile alınacaktır. İhalesi 31—7—939 Perşembe günü saat 11 de Çorluda Kor Satmalma Komisyonunda yapılacaktır. İlk pey parası 3037 lira 50 kuruştur. Şartname ve evsafını görmek isteyenler her gün Çorluda Kor Satmalma Komisyonuna müracaatla görebilirler. İstekliler kanunun 2,3 cü maddelerindeki belgelerile birlikte belli gün ve saatten bir saat evvel teklif mektuplarını komisyona vermiş bulunmaları. (139) (5221)

***

Çanakkale Mst. Mevki birlikleri ihtiyacı için 100,000 kilo sığır eti kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Sığır etinin beher kilosu 28 kuruş 50 santimden 28500 lira biçilmiştir. İhalesi 1—8—939 salı günü saat 11 de Çanakkalede Mst. Mevki Satmalma Komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin ihale konununda gösterilen vesaik ve ilk teminat akçeleri olan 2137 lira 50 kuruş ile birlikte ihale saatinden bir saat evvel komisyona müracaat etmeleri. (138) (5222)

* * *

Kıtası	Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Lira	İlk teminatı Lira	İhale tarih ve saati	
Hozat birliği	Un	480000	60000	4500	2—8—939 çarşamba	10
„ „	kuru ot	360000	25200	1890	„ „	9
Malatya „	kuru ot	360000	19800	1395,90	4—8—939 cuma	10
„ „	sadeyağı	16800	15960	1197	3—8—939 perşembe	10
Elâzığ merkezi	sadeyağı	18000	16740	1255,50	3—8—939 „	9

Yukarıda yazılı erzaklar hizalarında yazılı tarihlerde ayrı ayrı kapalı zarfla eksiltmeleri Elâzığda askerî satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartnameler mezkûr satınalma Ko. da görülebilir. İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte ihale saatinden bir saat evvel teklif mektuplarını Elâzığda As. satınalma Ko. na vermeleri. (107) (5073)

Beher çiftine tahmin edilen fiatı 743 kuruş olan 20,000 çift çizme kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 3—8—939 Perşembe günü saat 11 dedir. İlk teminatı 8680 liradır. Evsaf ve şartnamesi 743 kuruşa Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma komisyonundan alınır. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evveline kadar Ankarada M. M. Vekâleti Satmalma Ko. Rs. ne vermeleri. (133) (5227)

* * *

Beher çiftine tahmin edilen fiatı 470 kuruş olan 200,000 çift kundura kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 2—8—939 Çarşamba günü saat 11 dedir. İlk teminatı 41,350 liradır. Evsaf ve şartnamesi 47 lira mukabilinde Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonundan alınır. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma komisyonuna vermeleri. (132) (5228)

* * *

Beherinin fiatı 19 lira 50 kuruş olan 2230 adet karyola "altlı üstlü,, kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 7 Ağustos 939 pazartesi günü saat 11 de yapılacaktır. İlk teminatı 3262 liradır. Şartnamesi her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma Ko. dan 220 kuruş bedel mukabilinde alınabilir. Eksiltmeye girecekler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde gösterilen belgeler ve ilk teminatları ile teklif mektuplarını ihale saatinden behemehal bir sat evvel Ankarada M. M. V. satın alma Ko. na vermeleri. (154) (5345)

***

Beherine tahmin edilen fiatı 200 kuruş olan 10620 adet yün fanilâ kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İhalesi 10 Ağustos 939 perşembe günü saat 11 dedir. İlk teminatı 1593 liradır. Şartnamesi her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma Ko. dan bedelsiz olarak alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar M. M. V. satın alma Ko. na vermeleri. (155) (5344)

***

Her takımma tahmin edilen fiatı 175 kuruş olan 17950 takım pijama kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 12 Ağustos 939 cumartesi günü saat 11 de yapılacaktır. İlk teminatı 2356 liradır. Şartname her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma Ko. dan 158 kuruş bedel mukabilinde alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı belgelerle ilk teminatlarını ve teklif mektuplarını beheme - hal ihale saatinden bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. satın alma Ko. na vermeleri. (156) (5343)

* * *

Cinsi	Miktarı Kilo	Tahmin bedeli Lira	kuruş	İlk teminat Lira	kuruş	İhale gün ve saati	
Yulaf	881,275	42,301	20	3172	59	4.8.939	15,30
Sade yağı	43,200	41,040	00	3078	00	4.8.939	16

İslâhiyedeki kıtaatın ihtiyacı için yukarıda yazılı iki kalem mevadı iaşe kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Talibin pazartesi, çarşamba ve cuma günleri komisyona müracaatla şartnamelerini görebilirler. 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre talip tarafından komisyona ibraz edilmesi mecburî bulunan vesaiki beraberinde bulundurmaları lâzımdır. Talibin teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermiş olmalıdır. İhale İslâhiyede askerî satın alma komisyonunda icra edilecektir. (157) (5392)

* * *

Bursa garnizonu için 100,000 kilo sığır veya keçi eti 2—8—939 çarşamba günü saat 11 de Bursa Tümen satmalma komisyonunda kapalı zarfla satın almacaktır. İlk teminat 2250 liradır. Sığır eti veya keçi etinin hangisi ucuzsa o et ihale edilecektir. Evsaf ve şerait Ankara, İstanbul levazım âmirliği satmalma komisyonlarında ve Bursa Tümen satmalma komisyonunda her gün parasız görülebilir. İsteklilerin belli saatten bir saat evveline kadar kanunî şekildeki mektuplarını komisyona vermeleri. (100) (5066)

* * *

600,000 kilo kuru ot almacaktır. Tahmin edilen bedeli 36,000 liradır. Şartnamesi Elâzığdaki satın alma komisyonunda pazartesi, çarşamba ve cuma günleri öğleden sonra görülebilir. Eksiltme 25—7—939 salı günü saat 10 da Elâzığda askerî satın alma Komisyonunda yapılacaktır. Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır. Muvakkat teminatı 2900 liradır .Teklif mektupları 25—7—939 salı günü saat dokuza kadar satın alma komisyonu reisliğine verilmiş olacaktır. (87) (4886)

VAKIT KITABEVI

Dün ve yarın tercüme külliyatı

11 - 30 Kitaplık üçüncü seri

Numara		Kuruş
21	Hükümdar millet	50
22	Yeni ilmî zihniyet	75
23	Mevcudu kalmadı	. .
24	Günün iktısadî işleri	60
25	Cumhuriyet	50
26	Tercümenin rolü	100
27	Değişişler	75
28	Laokon	30
29	Kapitalizm buhranı	50
30	Slambo	125
		615

Bu serinin fiatı 6.15 kuruştur. Hepsini alanlara % 20 iskonto yapılır. Kalan 4.92 kuruşun 1.92 kuruşu peşin alınarak mütebakisi ayda birer lira ödenmek üzere üç taksite bağlanır.

ZAYİ

İstanbul erkek lisesi tamiratına ait, Mustafa Afşar namına vilâyet muhasebeciliğine yatırılmış olan 29 - 3 - 938 tarih ve 930890/6690 No lu ve 444 liralık teminatı katiye makbuzu zayi edilmiştir. Hükmü olmadığının ilânını rica ederim.

VEKİLİ

İzzet Özkurşun

(29705)

Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonundan

2000 adet tabağile beraber çay fincanı alınacaktır. Açık eksiltmesi 21—7—939 Cuma günüsaat 15 de Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 700 lira ilk teminatı 52 lira 50 kuruştur. Şartnamesi ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalari. le beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (52) (4891)

* * *

5000 çift terlik alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 21—7—939 cuma günü saat 15,30 da Tophanede İstanbul Levazım âmir. liği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 8500 lira, ilk teminatı 637 lira 50 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber tek. lif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona ver. meleri. (51) (4892)

* * *

1500 ton kadar buğday kırdırılacaktır. Kapalı zarfla eksilt. mesi 31—7—939 pazartesi günü saat 14,45 de Tophanede leva. zım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 9836 lira 86 kuruş ilk teminatı 737 lira 76 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (76) (5216)

* * *

204 çift futbol ve 206 çift hentbol fotini müteahhit nam ve hesabına 27—7—939 Perşembe günü saat 14,30 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda açık eksiltme ile alına. caktır. Tahmin bedeli 2255 lira ilk teminatı 169 lira 12 kuruş. tur. Nümuneleri Ko. da görülebilir. İsteklilerin kanunî vesika. larile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri. (68) (5110)

* * *

2500 adet tüylü deri alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21—7—939 Cuma günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği sa. tın alma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli 4950 lira katî te. minatı 742 lira 50 kuruştur. Şartname ve nümunesi Ko. da gö. rülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri. (71) (5107)

* * *

3523 kilo muhtelif cins köhne eşya satılacaktır. Pazarlıkla arttırması 24—7—939 pazartesi günü saat 14 de Tophanede âmir. lik satınalma komisyonunda satılacaktır. Tahmin bedeli 252 lira 30 kuruş katî teminatı 38 liradır. Köhne eşyalar Sirkecide De. mirkapıda askerî konakta görülebilir. İsteklilerin mezkûr eşya. ları mahallinde gördüklerine dair konak müdürlüğünden vesika alarak belli saatte komisyonda bulunmaları (78) (5266)

* * *

Beş bin liralık kadar yulaf almacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24—7—939 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede âmirlik satın alma komisyonunda yapılacaktır. Katî teminat 750 liradır. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (86) (5398)

* * *

Ordu sıhhiyesi için 28 kalem sıhhî malzeme alınacaktır. Ka. palı zarfla eksiltmesi 4—8—939 cuma günü saat 15 de Toph. nede âmirlik satınalma Ko. da yapılacaktır. Hepsinin tahmin be. deli 14003 lira ilk teminatı 1050 lira 22 kuruştur. Şartnamesi Ko. da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber her ka. lem için ayrı ayrı fiat vermek suretile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Ko. na vermeleri. (85) (5393)

* * *

Adet		
200	sırlı	tencere
500	„	su kovası
500	„	süt kabı
1000	„	çaydanlık
1000	„	oturak
500	„	„ sürmelî
500	„	ördek
500	„	cam ördek

Ordu hastaneleri için yukarıda yazılı sekiz kalem sırlı mal. zeme 4—8—939 cuma günü saat 14,30 da Tophanede âmirlik sa. tınalma Ko. da açık eksiltme ile alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 4525 lira ilk teminatı 339 lira 37 kuruştur. Şartname ve nümuneleri Ko. da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile be. raber beli saatte Ko. na gemeeri. (90) (5394)

* * *

400 adet trampet alınacaktır. Açık eksiltmesi 4—8—939 cuma günü saat 14 de Tophanede İstanbul levazım âmirliği satın. alma Komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 4960 lira ilk teminatı 372 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görü. lür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyo. na gelmeleri. (87) (5395)

* * *

Âmirliğin iki yüz otuz dokuz bin üç yüz kilo sığır etine tek. lif edilen fiyat pahalı görüldüğünden pazarlıkla eksiltmesi 26 Temmuz 939 Çarşamba günü saat 14 de Tophanede İstanbul Lv. âmirliği satın alma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli beher kilosu otuz iki kuruş ilk teminatı beş bin yetmiş dokuz lira alt. mış kuruştur. Şartnamesi Ko. da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri. (89) (5396)

***

Âmirliğin iki yüz yetmiş üç bin beş yüz seksen kilo koyun etine teklif edilen fiyat pahalı görüldüğünden pazarlıkla eksilt. mesi 27—7—939 Perşembe günü saat 14 de Tophanede İstanbul Lv. âmirliği satın alma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli be. her kilosu 42 kuruş ilk teminatı altı bin dokuz yüz doksan beş li. ra on sekiz kuruştur. Şartnamesi Ko. da görülür. İsteklilerin ka. nunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

(88) (5397)

Z.AYİ

Beyoğlu 5 inci okuldan almış ol. duğum şahadetnameyi zayi ettiğim. den, yenisini alacağım, eskisinin hükmü yoktur. — *Ali Rana.*

(29704)

Z A Y İ

Fatih 18 inci ilk okulundan 935 senesinde aldığım şahadetnameyi za. yi ettim. Yenisini alacağımdan eski. sinin hükmü olmadığı ilân olunur.

SAİM

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

İşin nevi	Keşif bedeli Lira Kr.	% 7,5 teminatı Lira Kr.	Eksiltme Şekli	Saati
Gerze bakım evi inşaatı	78.815,49	5190.77	pazarlık	15
Gümüşhacıköy bakım evi inşaatı	81.157,83	5307.89	„	16

I — 27 . VI . 939 tarihinde teklif olunan bedeller lâyık had. de görülmediğinden yukarıda yazılı her iki inşaat yeniden şart. name ve keşifnameleri mucibince pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedelleri muvakkat teminatları pazarlık saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Pazarlık 27 . VII . 939 perşembe günü Kabataşta le. vazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Keşif ve şartname ve plânlar her gün levavzım şube. si veznesinden ve İzmir, Ankara, Samsun başmüdürlüklerinden 394 ve 405 kuruş mukabilinde alınabilir.

V — İsteklilerin yüksek mühendis veya mimar olmaları ol. madıkları takdirde aynı evsafı haiz bir mütehassısı inşaatın so. nuna kadar daimî olarak iş başında bulunduracaklrını noterlik. ten musddak bir taahhüt kâğıdı ile tevsik etmeleri ve (70.000) liralık bu gibi inşaatı muvaffakıyetle yapmış olduklarına dair vesika vermeleri lâzımdır.

Pazarlığa gireceklerin, yukarıda yazılı vesaiki İstanbulda İnhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesine ve diğer vilâyet merkezlerinde mahallî nafıa müdürlüklerine ibraz etmeleri ve ayrıca pazarlığa iştirâk vesikası almaları lâzımdır.

VI — Taliplerin kendilerinden aranılan vesaik ve % 7,5 gü. venme paralarile birlikte pazarlık için tayin olunan gün ve saat. lerde mezkûr komisyona gelmeleri ilân olunur. (4782)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 5742 lira olan 2500 metre Muzayyıki ha. va aletleri için bezli ve dışı helezonî telli lâstik hortum, 8 adet 30 metre boyunda kum püskürme için telzis lâstik hortum ile 75 M2 Vagon marşpiye lâstiği 2—8—939 Çarşamba günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tara. fından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 430 lira 65 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (10) ona kadar Komisyon reisliğine ver. meleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtıl. maktadır. (4925)

Yatak, yemek ve çalışma odalariyle salon takımları velhasıl her nevi mobilyalar. avizeler ve kristal takımla rı BAKER (eski Hayden) mağazalarında teşhir edil mekte ve her yerden ucu. fiyat ve müsait şartlarl: satılmaktadır.

İstanbul Asliye Üçüncü Hukuk Mahkemesi Riyasetinden:

Mustafa Evrenos tarafından Tepe başında "Luksenburg" otelinde ika. metgâh ittihaz ettiği odada mukime Emili aleyhine mahkemenin 939/866 No. lu dosyasiyle açılan boşanma da. vası üzerine berayi tebliğ gönderilen dava arzuhali mezburenin mezkûr ikametgâhtan çıkarak gittiği ve ha. len adresi malûm olmadığı şerhile bilâ tebliğ iade kılınması üzerine ilânen vaki tebliğata rağmen muay. yen müddet zarfında cevap verme. miş olduğundan bittalep yevmi mu. hakeme olarak 26 - 9 - 939 salı gü. nü saat 15 de tayin kılınmış oldu. ğundan bizzat veya bilvekâle mahke. mede isbatı vücut etmediği takdirde gıyap kararı ittihaz edileceği ve da. vetiyenin bir nüshası da divanhane. ye talik edildiği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

(19343)

Z A Y İ

Mersin nüfus dairesinden almış ol. duğum nüfus tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hük. mü yoktur. — *Büyükada Lünaparkta 331 doğumlu Ferit.* (K. İ. 187)

SAHİBİ : *ASIM US*
Umum neşriyatı idare eden:
HAKKI TARIK US
Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

Gayri menkul satış ilânı

İSTANBUL DÖRDÜNCÜ İCRASINDAN:

Dairemizce mahcuz olup paraya çevrilmesine karar ve. ve tamamına yeminli ehlivukuflarca (10,000) lira kıymet. dir edilen Boğaz içinde Neslişahsultan mahallesinde Mü. caddesinde ayazma nam mahalde eski 2 mükerrer numaralı tarafı kaptan naibi zade Ali Molla sahilhane ve bahçesi ve tarafı mukaddem taş cıkar arsai haliyeye müntehi voli mü. lile mahdut voli mahallinin (324) de (44,5) hissesi açık ar. maya konulmuştur. Mezkûr voli mahalli İstinye köyü ön. olup köy balıkçıları hemen kâmilen bu voliden yaz ve kış fa etmektedirler.

1 — İşbu gayrimenkulün arttırma şartnamesi 4—8—. tarihinden itibaren 935/1137 No .ile İstanbul Dördüncü icra iresinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için a. tır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler, şartnameye ve dosya numarasile memuriyetimize müracaat melidir.

2 — Artırmya iştirâk için yukarıda yazılı kıymetin yü. 7,5 nisbetinde pey veya millî bir bankanın teminat mektubu di edilecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve fak hakkı sahiplerinin gayrimenkul üzerindeki haklarını hu. sile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden baren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuri. timize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalır.

4 — Gösterilen günde artırmaya iştirâk edenler artır. şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmat almış ve bunları mamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Gayrimenkul 24—8—1939 tarihinde perşembe günü at 14 den 16 ya kadar İstanbul dördüncü icra memurluğu üç defa bağırıldıktan sonra en çok artırana ihale edilir. Ar. artırma bedeli muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmaz satış isteyenin alacağma rüçhanı olan diğer alacaklılar bulu. ta bedel bunların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecmuundan fazlaya çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü ü. kalmak üzere artırma 15 gün daha temdit edilerek 8—9—939 rihinde cuma günü saat 15 den 16 ya kadar İstanbul dör. cü icra memurluğu odasında artırma bedeli satış isteyenin a. cağına rüçhanı olan diğer alacaklıların bu gayrimenkul ile min edilmiş alackları mecmuundan fazlaya çıkmak şartile en artırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilmezse ihale yapılır. Ve satış talebi düşer.

6 — Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal ya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesh. narak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse zetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona, razı olmaz bulunmazsa hemen on beş gün müddetle artırmaya çıkarılır. çok artırma ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen gü. ler için yüzde 5 den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrı hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olu. nur. (Madde 133)

7 — Alcı artırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını yirmi senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pulu nı vermeye mecburdur.

Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve dellâliye res. minden mütevellit belediye rüsumu ve müterakim vakıf icare alıcıya ait olmayıp artırma bedelinden tenzil olunur. İşbu gay. menkul yukarıda gösterilen tarihte İstanbul dördüncü icra me. murluğu odasında işbu ilân ve gösterilen artırma şartname. dairesinde satılacağı ilân olunur. (K. İ. 188)

1939 Resimli Hafta

Memleketimizin en güzel ve en ucuz haftalık gazetesidir

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 15 / 7 / 1939 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa:			*Sermaye*		15.000.000.—
Altın safi kilogram 17 179 910	24.164.917,95		*İhtiyat akçesi:*		
Banknot	18.811.609,50		Adi ve fevkalâde	4.217.134.25	
Ufaklık	1.474.390,51	44.450.917.9(	Hususi	6.000.000.—	10.217.134.25
Dahildeki Muhabirler:					
Türk lirası	528.132,11	528.132.11	*Tedavüldeki Banknotlar:*		
Hariçteki Muhabirler:			Deruhte edilen evrakı naktiye	158.748.563.—	
Altın: safi kligram 9 058 321	12.741.252,48		Kanunun 6_8 inci maddelerine tevfikan hazine tara. fından vaki tediyat . .	17.228.027.—	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	15.648,51		Deruhte edilen evrakı nak diye bakiyesi . .	141.520.536.—	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri . . .	3.156.919,69	15.913.820,6(	Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	19.000.000.—	
Hazine tahvilleri:			Reeskont mukabili ilâveten teda. vazed.	69.000.000.—	229.520.536.—
Deruhte edilen evrakı nak. diye karşılığı	158.748.563,—		*Türk lirası Mevduatı*		33.103.508.12
Kanunun 6-8 maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	17.228.027,—	141.520.536,—	*Döviz Taahhüdatı:*		
Senedat cüzdanı:			Altına tahvili kabil dövizler	3.115.6:	
Ticari seneller	126.646.670,06	126.646.670,06	Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri . . .	35.124.555.1	
Esham ve tahvilât cüzdanı:			Muhtelif		35.127.670.76
A Deruhte edilen evrakı nak tiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibari kıymetle	43.281.111,47				94.538.015.21
B - Serbest esham ve tahvilât:	7.517. 080,97	50.798.192,44			
Avanslar:					
Hazineye kısa vadeli avans	9.481.000,—				
Altın ve döviz üzerine . .	20.258,69				
Tahvilât üzerine	7.808.722,—	17.309.980,69			
Hissedarlar		4.500.000—			
Muhtelif		15.838.614.40		Yekûn	417.506.864.34
	Yekûn	417.506.864.34			

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3